

รายงานการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการผลิต 2564/65

- กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
- กรมพัฒนาที่ดิน
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารวิชาการเลขที่ ศก.06/2565

รายงานการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพารา
ตามกลุ่มชุดดิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการผลิต 2564/65

กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญรูปภาพ	(6)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาดำเนินงาน	1-1
1.4 สถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิธีดำเนินงาน	1-2
1.7 นิยามศัพท์	1-4
1.8 ผู้ดำเนินงาน	1-5
1.9 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	1-5
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของยางพารา	2-1
2.1 สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของโลก ปี 2564	2-1
2.2 สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของไทย ปี 2564	2-3
2.3 สถานการณ์การผลิตยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563	2-6
2.4 แนวโน้มการผลิตและการตลาดยางพารา	2-7
บทที่ 3 ภาวะเศรษฐกิจและสังคม	3-1
3.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	3-1
3.2 การถือครองที่ดิน	3-2
3.3 ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน	3-2
3.4 ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ	3-3
3.5 ทักษะคติของเกษตรกร	3-7
3.6 ประสิทธิภาพผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต	3-9
3.7 ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย	3-10
บทที่ 4 ภาวะการผลิตยางพารา	4-1
4.1 สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต	4-1
4.2 การใช้ปัจจัยในการผลิต	4-11
4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต	4-15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	5-1
5.1 สรุปผลการศึกษา	5-1
5.2 ข้อเสนอแนะ	5-7
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวก	ผ-1
ภาคผนวก ก รายละเอียดสถานที่สำรวจข้อมูลยางพารา	ผ-2
ภาคผนวก ข แรงงานคน และแรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา	ผ-3
ภาคผนวก ค การประชุมเตรียมความพร้อม และการเก็บข้อมูลภาคสนาม	ผ-8

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2-1	สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของโลก ปี 2560 - 2564	2-2
ตารางที่ 2-2	สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของไทย ปี 2560 - 2564	2-5
ตารางที่ 2-3	สถานการณ์การผลิตยางพารา แบ่งตามภูมิภาค ปี 2563	2-6
ตารางที่ 2-4	สถานการณ์การผลิตยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2559 - 2563	2-7
ตารางที่ 3-1	ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-1
ตารางที่ 3-2	การถือครองที่ดินและหนังสือสำคัญในที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-2
ตารางที่ 3-3	ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-3
ตารางที่ 3-4	ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-4
ตารางที่ 3-5	ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-5
ตารางที่ 3-6	ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-6
ตารางที่ 3-7	ทัศนคติของเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65	3-7
ตารางที่ 3-8	ประเภทยผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ปีการผลิต 2564/65	3-9
ตารางที่ 3-9	ความพึงพอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย ปีการผลิต 2564/65	3-10
ตารางที่ 4-1	สภาพการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-4
ตารางที่ 4-2	สภาพการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-5
ตารางที่ 4-3	การกระจายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-9
ตารางที่ 4-4	การกระจายผลผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-10
ตารางที่ 4-5	การใช้ปัจจัยในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-13
ตารางที่ 4-6	การใช้ปัจจัยในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-14

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4-7	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-20
ตารางที่ 4-8	ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	4-23
ตารางที่ 5-1	ผลผลิต ราคา มูลค่า ต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิตยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	5-6

สารบัญตารางภาคผนวก

	หน้า
ตารางภาคผนวกที่ ก1 พื้นที่สำรวจข้อมูลยางพารา จำแนกตามประเภทผลผลิต ปีการผลิต 2564/65	ผ-2
ตารางภาคผนวกที่ ข1 การใช้แรงงานคนในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	ผ-3
ตารางภาคผนวกที่ ข2 การใช้แรงงานคนในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	ผ-5
ตารางภาคผนวกที่ ข3 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	ผ-6
ตารางภาคผนวกที่ ข4 การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65	ผ-8

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 2-1 ความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศ แยกตามชนิด ปี 2564	2-3
รูปภาพที่ 2-2 ความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศ แยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2564	2-4
รูปภาพที่ ค1 ประชุมวางแผนการดำเนินงาน	ผ-9
รูปภาพที่ ค2 ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย	ผ-9
รูปภาพที่ ค3 ประชุมหารือการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-9
รูปภาพที่ ค4 กิจกรรมการจำหน่ายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-10
รูปภาพที่ ค5 การสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ผ-10

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานนี้เป็นการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการผลิต 2564/65 แยกตามประเภทยางพารา ได้แก่ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ 6 34B 34C 39B 45C 50B 51C 51D และกลุ่มชุดดินที่ 60 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร และเพื่อศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน โดยทำการสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร การใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตของเกษตรกรที่ทำการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางเศรษฐศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

สถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรที่ทำการผลิตยางพารามีอายุเฉลี่ยประมาณ 57 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดร้อยละ 52.80 ของเกษตรกรทั้งหมด **ลักษณะการถือครองที่ดิน** ครัวเรือนเกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมดเฉลี่ย 13.29 ไร่ต่อครัวเรือน เอกสารการถือครองส่วนใหญ่เป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 6.12 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 49.35 ของหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองที่มีเอกสารสิทธิ์ **ภาวะหนี้สิน** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 41.60 ของเกษตรกรทั้งหมดเป็นครัวเรือนที่มีหนี้สิน จำนวนเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นการกู้ยืมเงินในระบบทั้งหมด ส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ โดยมีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 6.20 บาทต่อปี **ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 82.40 ของเกษตรกรทั้งหมด มีปัญหาด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาโรคพืชระบาดร้อยละ 81.55 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตร **ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 67.20 ของเกษตรกรทั้งหมดต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด คือ ประกันราคาสินค้าผลผลิต ร้อยละ 73.81 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือ **ปัญหาด้านการครองชีพ** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 40.80 มีปัญหาด้านการครองชีพ โดยส่วนใหญ่ประสบปัญหาสุขภาพไม่แข็งแรงร้อยละ 58.82 ของครัวเรือนเกษตรกรที่มีปัญหาด้านการครองชีพ **ความต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 12.00 ของเกษตรกรทั้งหมด ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด คือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ร้อยละ 80.00 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือ **ทัศนคติทางการเกษตร** ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 64.00 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดไม่คิดเปลี่ยนแปลงการผลิต แต่มีแนวความคิดในการเพิ่มผลผลิต เช่น การเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี ปรับปรุงบำรุงดิน เป็นต้น และสำหรับครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 87.20 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดไม่คิดเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าราคาสินค้าผลผลิตดี และเป็นอาชีพหลักของครอบครัว **ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต** เกษตรกรที่ผลิตยางพาราส่วนใหญ่ต้องการผลผลิตในรูปแบบน้ำยางสดร้อยละ 47.20 โดยให้เหตุผลว่ามีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน **ความพึงพอใจในผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้และราคายางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย** เกษตรกรที่ผลิตยางพารามีความพึงพอใจในราคาร้อยละ 59.49 ของเกษตรกรทั้งหมด

และร้อยละ 40.54 ไม่พึงพอใจ ซึ่งราคายางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่ายผลผลิตยางแผ่นดิบ น้ำยางสด และยางก้อนถ้วย คือ 69.33 60.71 และ 31.64 บาทต่อกิโลกรัม ตามลำดับ

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

น้ำยางสด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ราคาที่เกษตรกรจำหน่ายได้เฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม **สภาพการผลิต** คราวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่เพาะปลูก และเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ยอยู่ในช่วง 8.40 - 26.00 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ยอยู่ในช่วง 73 - 78 ต้นต่อไร่ โดยจำหน่ายผลผลิตยางพาราแบบอิสระให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ขนส่งผลผลิตไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อ อัตราค่าขนส่งเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0.72 - 1.44 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0.65 - 3.25 กิโลเมตร **ต้นทุนและผลตอบแทนตามกลุ่มชุดดิน** พบว่า ผลผลิตอยู่ในช่วง 198.24 - 269.80 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 60 และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34C ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 8,076.13 - 8,891.58 บาทต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 39B และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 477.60 - 4,181.07 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมอยู่ในช่วง 31.54 - 44.75 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D ทั้งนี้ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดอยู่ในช่วง 1.05 - 1.50 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D และกลุ่มชุดดินที่ 60 และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B แสดงว่าการผลิตยางพาราประเภทน้ำยางสดให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนในทุกกลุ่มชุดดิน

ยางก้อนถ้วย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ราคาที่เกษตรกรจำหน่ายได้เฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม **สภาพการผลิต** คราวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตยางพาราพันธุ์ RRIM600 มีเนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ยอยู่ในช่วง 5.75 - 16.00 ไร่ต่อครัวเรือน จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ยอยู่ในช่วง 64 - 76 ต้นต่อไร่ โดยจำหน่ายผลผลิตยางพาราแบบอิสระให้แก่พ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ขนส่งผลผลิตไปจำหน่ายที่จุดรับซื้อ อัตราค่าขนส่งเฉลี่ยอยู่ในช่วง 0.28 - 1.03 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.90 - 5.44 กิโลเมตร **ต้นทุนและผลตอบแทนตามกลุ่มชุดดิน** พบว่า ผลผลิตอยู่ในช่วง 340.15 - 432.67 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 7,650.20 - 8,623.07 บาทต่อไร่ ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 39B และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 180.21 - 1,674.48 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมอยู่ในช่วง 19.93 - 23.27 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัมน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 ทั้งนี้ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดอยู่ในช่วง 1.02 - 1.19 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 และมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B และกลุ่มชุดดินที่ 34C แสดงว่าการผลิตยางพาราประเภทยางก้อนถ้วยให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุนในทุกกลุ่มชุดดิน

ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 52.80 อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเกษตร รัฐจึงควรส่งเสริมความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาด้วยการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรรุ่นเก่าที่มีประสบการณ์และเกษตรกรรุ่นใหม่พร้อมรับความรู้และเทคโนโลยี ควรสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตยางพาราให้มีคุณภาพเพิ่มศักยภาพการผลิต และสนับสนุนให้หน่วยงานในพื้นที่จัดทำแปลงสาธิตเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิตทดแทนการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง พร้อมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพาราให้ร่วมกันจำหน่ายและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งทำให้สามารถสร้างอำนาจการต่อรองกับผู้ซื้อผลผลิตและผู้ขายปัจจัยการผลิต เพื่อลดผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของราคายางพารา พร้อมทั้งช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาด้านการเกษตร (โรคพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิต) โดยการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง ทั้งนี้ รัฐควรมีมาตรการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่อาจเกิดขึ้น (การแพร่ระบาดของโรค ภาวะสงคราม) อย่างเป็นระบบ เช่น การประกันราคา การช่วยเหลือปัจจัยการผลิต เป็นต้น

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหนึ่งที่มีความสำคัญในกลุ่มสินค้าประเภทเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดอัตราการขยายตัวของตลาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถานการณ์ยางพาราของโลกในปี 2564 มีภาพรวมความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นเป็น 14.03 ล้านตัน แต่เนื่องจากเกิดสภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัวลง ส่งผลให้พื้นที่ปลูกยางพาราลดลงเหลือ 87.50 ล้านไร่ ตลาดยางพาราที่สำคัญ ได้แก่ จีน สหภาพยุโรป อินเดีย สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นต้น สำหรับสถานการณ์ยางพาราของไทย มีผลผลิตมากที่สุดของโลกและมีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แม้ว่าในปี 2564 ไทยมีเนื้อที่กรีดยางและผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่ความต้องการลดลงเหลือ 623,000 ตัน อันเนื่องมาจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภาครัฐจึงมีการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตยางพาราเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นเพื่อใช้ภายในประเทศและในหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564)

ทั้งนี้ หนึ่งในภารกิจหลักของกรมพัฒนาที่ดิน คือ การกำหนดนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เหมาะสมและเป็นธรรม ให้ที่ดิน และเทคโนโลยีอยู่ในมือเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตแบบยั่งยืนที่เน้นความสมดุลทางธรรมชาติและมีความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มนุษย์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ โดยเฉพาะทรัพยากรที่ดินและทรัพยากรน้ำที่เป็นรากฐานของการเกษตรกรรม ดังนั้น การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพาราตามกลุ่มชุดดิน จึงจำเป็นต้องทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงภาวะการผลิตพืชให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการใช้ที่ดิน และการจัดทำเขตการใช้ที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจยางพาราต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน จึงได้ทำการสำรวจและศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดินนี้ขึ้น ซึ่งจะทำให้การจัดทำเขตการใช้ที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการ รวมถึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทรัพยากรที่ดินของประเทศไทย ให้เป็นแหล่งผลิตพืชที่มีความมั่นคง ปลอดภัยและยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 2) เพื่อศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน

1.3 ระยะเวลาดำเนินงาน

1 ธันวาคม 2564 ถึง 30 กันยายน 2565

1.4 สถานที่ดำเนินงาน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน

- 1) แบบสอบถามภาวะเศรษฐกิจและสังคม การใช้ปัจจัยการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา ปีการผลิต 2564/65
- 2) แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน แผนที่หน่วยที่ดิน มาตราส่วน 1:25,000 และแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน 1:50,000
- 3) เครื่องคำนวณระบบกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System: GPS)
- 4) แอปพลิเคชัน Agri-Map

1.6 วิธีดำเนินงาน

- 1) ศึกษาข้อมูล

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของพืชเศรษฐกิจยางพาราที่ได้รับมอบหมาย
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญและหน่วยงานต่าง ๆ โดยสามารถจัดประเภทข้อมูลได้ 2 ประเภท คือ

 - 2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสำรวจภาคสนาม (Field Survey) โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วในปี 2564 ทั้งนี้ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีจำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 125 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการสัมภาษณ์เกษตรกร
 - 2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำการเก็บรวบรวมจากเอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย รายงาน บทความ และระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาอ้างอิงและประกอบการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการปลูกและรายงานข้อมูลสถานการณ์การปลูกยางพารา เป็นต้น
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจะนำมาตรวจสอบ เพื่อแก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้น แล้วนำมาประมวลผลในสำนักงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) แสดงผลเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

 - 3.1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ลักษณะการถือครองที่ดิน หนังสือสำคัญในที่ดิน แหล่งน้ำที่ใช้ การแจกจ่ายผลผลิต ภาวะหนี้สิน ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐ ตลอดจนทัศนคติในการผลิต โดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

3.2) การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ปัจจัยการผลิต โดยใช้ปริมาณและมูลค่าปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ได้แก่ การใช้พันธุ์ การใช้ปุ๋ยชนิดต่าง ๆ (ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์) การใช้สารป้องกันและปราบวัชพืช การใช้แรงงานคน และการใช้แรงงานเครื่องจักร โดยวิเคราะห์และสรุปข้อมูลมาเป็นค่าเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่หรือต่อพื้นที่ 1 ไร่

3.3) การวิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต ได้แก่

(1) การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมด ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ โดยมีวิธีการคำนวณต้นทุนรวม ดังนี้ ต้นทุนทั้งหมด = ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่

(1.1) ต้นทุนผันแปร เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ค่าใช้จ่ายประเภทนี้เกษตรกรสามารถเพิ่มหรือลดได้ในช่วงระยะเวลาการผลิตพืช ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะการใช้จ่าย ดังนี้

ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปเป็นเงินสด ในการซื้อหาวัสดุการเกษตรต่าง ๆ เช่น ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย และค่าสารเคมี เป็นต้น ค่าแรงงานคน ค่าแรงงานเครื่องจักร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร ค่าขนส่งผลผลิต และค่าดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น

ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายผันแปรซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าแรงงานในครัวเรือน แรงงานแลกเปลี่ยน ปัจจัยการผลิตของตนเองหรือได้มาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งเกษตรกรผู้ผลิตนำไปใช้ประกอบการผลิตและได้ประเมินค่าออกมาเป็นตัวเงิน และค่าเสียโอกาสเงินลงทุน โดยมีวิธีการคำนวณต้นทุนผันแปร ดังนี้

ต้นทุนผันแปร	=	ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินเพาะปลูก + ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา + ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว + ค่าวัสดุปัจจัยการผลิต + ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน
ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินเพาะปลูก	=	ค่าไถพรวนดิน + ใส่ปุ๋ยรองพื้น + ค่าปลูกต้นพันธุ์
ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา	=	ค่าใส่ปุ๋ย + ค่าตัดหญ้า + ค่าฉีดพ่นสารป้องกันและปราบวัชพืช + ค่าให้น้ำ
ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว	=	ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว + ค่าขนย้าย
ค่าวัสดุปัจจัยการผลิต	=	จำนวนวัสดุปัจจัยการผลิตที่ใช้ x ราคา
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	=	(ต้นทุนผันแปรเงินสด - ดอกเบี้ยเงินกู้) x อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

(1.2) ต้นทุนคงที่ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร ถึงแม้จะไม่ได้ทำการผลิตพืช เนื่องจากค่าใช้จ่ายประเภทนี้จะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตพืช ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะของการใช้จ่าย ดังนี้

ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ผู้ผลิตได้จ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด เช่น ค่าเช่าที่ดินที่ใช้ในการปลูกพืช ค่าภาษีที่ดินซึ่งต้องเสียทุกปี ไม่ว่าที่ดินผืนนั้นจะใช้ประโยชน์ในปีนั้น ๆ หรือไม่ก็ตาม

ต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน เป็นเพียงค่าใช้จ่ายจากการประเมินเท่านั้น เพราะเกษตรกรนำเอาปัจจัยการผลิตของตนเองมาใช้ในการผลิต ได้แก่ ค่าใช้ที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร โดยมีวิธีการคำนวณต้นทุนคงที่ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ต้นทุนคงที่} &= \text{ค่าภาษีที่ดิน} + \text{ค่าใช้ที่ดิน (หรือค่าเช่าที่ดิน)} \\
 &\quad + \text{ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร} + \text{ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร} \\
 \text{ค่าภาษีที่ดิน} &= \text{จำนวนที่ดินที่เป็นของตนเอง} \times \text{อัตราภาษีที่ดิน} \\
 \text{ค่าใช้ที่ดิน} &= \text{จำนวนที่ดินที่เป็นของตนเอง} \times (\text{ค่าเช่าเฉลี่ยต่อฤดูกาลผลิต} - \text{ค่าภาษีที่ดิน}) \\
 \text{ค่าเช่าที่ดิน} &= \text{จำนวนที่ดินเช่า} \times \text{ค่าเช่าเฉลี่ยต่อฤดูกาลผลิต} \\
 \text{ค่าเสื่อมราคา} &= \frac{\text{มูลค่าอุปกรณ์การเกษตรที่ซื้อ} - \text{มูลค่าซากอุปกรณ์การเกษตร}}{\text{จำนวนปีที่ใช้งาน}} \\
 \text{ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร} &= (\text{มูลค่าอุปกรณ์การเกษตรที่ซื้อ} + \text{มูลค่าซาก} / 2) \times \text{ช่วงเวลาการผลิต (เดือน)} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้} \times \text{ร้อยละของการใช้ / เนื้อที่เพาะปลูก}
 \end{aligned}$$

(2) การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด} &= \text{มูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมด} - \text{ต้นทุนที่เป็นเงินสดทั้งหมด} \\
 \text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร} &= \text{มูลค่าผลผลิตที่ได้ทั้งหมด} - \text{ต้นทุนผันแปรทั้งหมด} \\
 \text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด} &= \text{มูลค่าผลผลิตทั้งหมด} - \text{ต้นทุนทั้งหมด}
 \end{aligned}$$

(3) การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนว่าควรลงทุนในการผลิตหรือไม่ ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด (Benefit-cost Ratio: B/C Ratio) หมายถึง อัตราส่วนเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันเฉลี่ยต่อไร่ของผลตอบแทนกับต้นทุนทั้งหมดตลอดช่วงปีที่ทำการผลิต โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกลงทุนในโครงการใด ๆ คือ B/C Ratio ที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 ถ้า B/C Ratio มากกว่า 1 หมายความว่า ผลตอบแทนที่รับจากการผลิตพืชมากกว่าค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เสียไป หรือถ้า B/C Ratio เท่ากับ 1 หมายความว่า ผลตอบแทนที่รับจากการผลิตพืชเท่ากับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เสียไปพอดี (กฤษฎ, 2557)

4) การเสนอรายงานการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ

นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายประกอบตาราง โดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจในภาคสนาม ร่วมกับข้อมูลทุติยภูมิที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.7 นิยามศัพท์

ยางพารา หมายถึง ยางพาราพันธุ์ต่าง ๆ ที่จำหน่ายผลผลิตแบบน้ำยางสด และยางก้อนถ้วย
ปลูกในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

น้ำยางสด หมายถึง น้ำยางธรรมชาติที่ได้จากต้นยางพาราที่มีหรือไม่มีสารรักษาสภาพ
และอยู่ในสภาพก่อนที่จะเข้ากระบวนการทำให้เกิดเป็นน้ำยางข้นหรือกระบวนการต่าง ๆ

ยางก้อนถ้วย หมายถึง ก้อนยางที่เกิดจากน้ำยางสดจับตัวในถ้วยน้ำยาง มีลักษณะเป็นก้อน
รูปถ้วยรับน้ำยาง

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ทำการสำรวจ

ครัวเรือนเกษตรกร/ครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด หมายถึง ครัวเรือนเกษตรกรที่มีการปลูก
ยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรที่มีการปลูกยางพาราในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โฉนด หมายถึง หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่รับรองถูกต้องตาม พ.ร.บ.ประมวล
กฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2479 (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

น.ส.3/น.ส.3ก. หมายถึง หนังสือรับรองการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและสามารถนำไปใช้ใน
การทำนิติกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น การจำนอง ขายฝาก โอน เป็นต้น แต่ต้องรอประกาศภายใน 30 วัน สำหรับ
น.ส.3 และไม่ต้องรอประกาศสำหรับ น.ส.3ก. (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

ส.ป.ก.4-01 หมายถึง หนังสือแสดงสิทธิการเข้าทำประโยชน์เพื่อการเกษตรตามกฎหมาย
การปฏิรูปที่ดิน ที่ออกให้โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก) ซึ่งเกษตรกรมีสิทธิ์นำไปใช้
เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้กับธนาคาร (ธ.ก.ส) ได้ แต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะนำไปขายหรือยกให้ผู้อื่น เว้นแต่
จะตกทอดเป็นมรดกให้ลูกหลาน เพื่อทำการเกษตรเท่านั้น (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2557)

1.8 ผู้ดำเนินงาน

กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

1.9 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของยางพารา

ยางพารา (*Hevea brasiliensis* Muell. Arg.) มีถิ่นกำเนิดในประเทศบราซิล เป็นไม้ยืนต้นสามารถปลูกได้ทั้งจากเมล็ดและการใช้ต้นติดตา ใช้เวลาในการปลูกนานถึง 6 ปี จึงจะสามารถกรีดน้ำยางได้ ยางพาราเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจสำคัญของไทย นิยมปลูกในภาคใต้และภาคตะวันออก ผลผลิตน้ำยางร้อยละ 90 นำไปผลิตเป็นยางแผ่นดิบเพื่อแปรรูป ทั้งนี้ อุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราของไทยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเกิดการจ้างงานและสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก (สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร, 2565)

2.1 สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของโลก ปี 2564 (ตารางที่ 2-1)

1) สถานการณ์การผลิต

สถานการณ์การผลิตยางพาราของโลก ปี 2564 มีเนื้อที่การปลูกรวม 87.50 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.29 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกมากที่สุด คือ อินโดนีเซีย รองลงมา คือ ไทย มาเลเซีย เวียดนาม และอื่น ๆ ตามลำดับ มีผลผลิตรวมเท่ากับ 13.54 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 0.44 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยประเทศที่มีผลผลิตมากที่สุด คือ ไทย รองลงมา คือ อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย และอื่น ๆ ตามลำดับ สำหรับความต้องการใช้ยางพารามีปริมาณ 14.03 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.34 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยประเทศผู้ที่มีความต้องการใช้ยางพารามากที่สุด คือ จีน รองลงมา คือ อินเดีย สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ตามลำดับ

2) การตลาด

สถานการณ์การตลาดยางพาราของโลก ปี 2564 พบว่า มีการส่งออกยางพารารวมของโลกเท่ากับ 12.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.77 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยไทยมีการส่งออกยางพารามากที่สุด รองลงมา คือ อินโดนีเซีย เวียดนาม และมาเลเซีย ตามลำดับ สำหรับราคายางพารา พบว่าในตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ ยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีราคา 65.61 บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.67 เมื่อเทียบกับปีก่อน ยางแท่ง 20 มีราคา 52.86 บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.69 เมื่อเทียบกับปีก่อน สำหรับราคายางพาราในตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น ปี 2564 ยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีราคา 65.94 บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.91 เมื่อเทียบกับปีก่อน

ตารางที่ 2-1: สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของโลก ปี 2560 - 2564

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ความต้องการ (ล้านตัน)	การค้า (ล้านตัน)	ราคา (บาท/กก.)		
					ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์		ตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่น
					ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง 20	ยางแผ่นรมควันชั้น 3
2560	88.14	13.38	13.33	12.17	67.20	55.38	70.12
2561	88.35	13.84	13.89	12.09	49.66	43.74	48.83
2562	87.92	13.84	13.91	11.61	50.65	43.15	52.22
2563	87.25	13.60	12.95	11.59	54.37	40.76	52.79
2564	87.50	13.54	14.03	12.49	65.61	52.86	65.94
% การเปลี่ยนแปลง ปี 64/63	0.29	-0.44	8.34	7.77	20.67	29.69	24.91

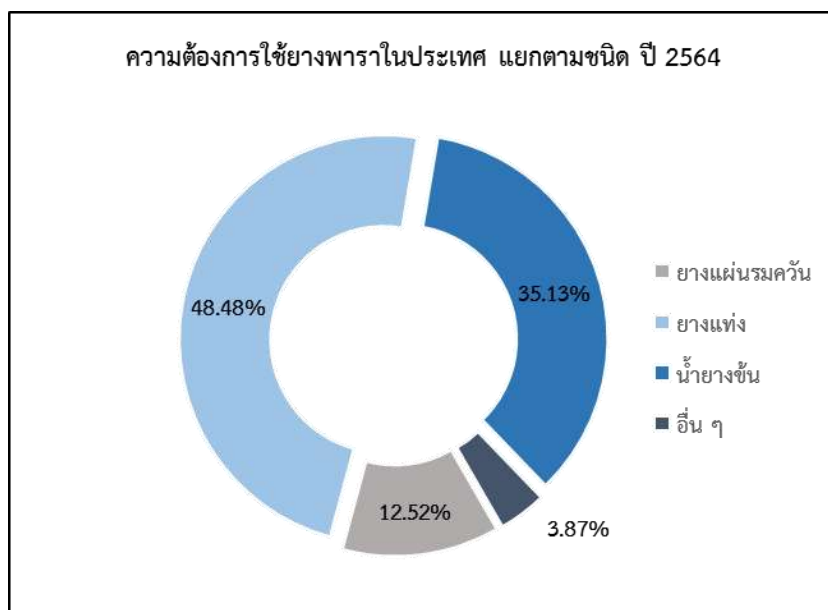
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2565)

2.2 สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของไทย ปี 2564 (ตารางที่ 2-2)

1) สถานการณ์การผลิต

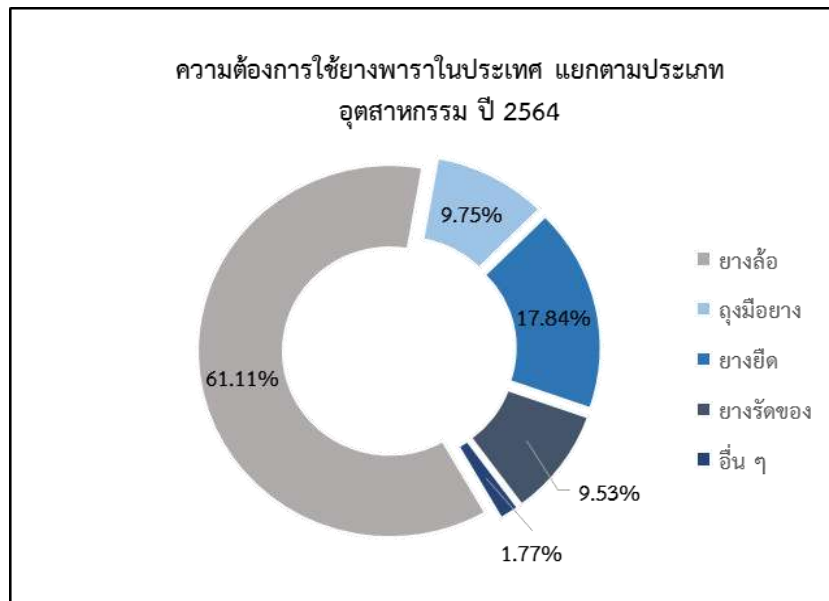
สถานการณ์การผลิตยางพาราของไทย ปี 2564 มีเนื้อที่การปลูกรวม 21.93 ล้านไร่ ลดลงร้อยละ 0.23 เมื่อเทียบกับปีก่อน ผลผลิตยางพาราแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ยางดิบ มีผลผลิต 4.89 ล้านตัน และยางแห้งมีผลผลิต 4.82 ล้านตัน ผลผลิตทั้ง 2 ประเภทเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.62 และ 0.63 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน สำหรับความต้องการใช้ยางพารามีปริมาณรวม 0.62 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.90 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยความต้องการใช้ยางพาราแบ่งออกเป็น ดังนี้

1.1) ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศ แยกตามชนิด ปี 2564 พบว่า มีความต้องการใช้ยางแท่งมากที่สุด เท่ากับ 0.30 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.48 ของความต้องการทั้งหมด รองลงมา คือ น้ำยางข้น 0.22 ล้านตัน หรือร้อยละ 35.13 ยางแผ่นรมควัน 0.08 ล้านตัน หรือร้อยละ 12.52 และยางชนิดอื่น ๆ 0.02 ล้านตัน หรือร้อยละ 3.87 หากเทียบกับปีก่อน พบว่า ยางแท่งมีความต้องการเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.18 ส่วนชนิดน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน และยางชนิดอื่น ๆ ลดลงร้อยละ 1.44 10.45 และ 42.86 ตามลำดับ (รูปภาพที่ 2-1)

รูปภาพที่ 2-1 ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศ แยกตามชนิด ปี 2564

1.2) ความต้องการใช้ยางพาราในประเทศ แยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2564 พบว่า มีความต้องการใช้ยางล้อมากที่สุด เท่ากับ 0.38 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.11 ของความต้องการทั้งหมด รองลงมา คือ ยางยืด 0.11 ล้านตัน หรือร้อยละ 17.84 ถังมือยาง 0.06 ล้านตัน หรือร้อยละ 9.75 ยางรัดของ 0.01 ล้านตัน หรือร้อยละ 9.53 และยางประเภทอื่น ๆ 0.06 ล้านตัน หรือร้อยละ 1.77 หากเทียบกับปีก่อน พบว่า ยางรัดของมีความต้องการเพิ่มขึ้นร้อยละ 192.08 และยางล้อ ร้อยละ 25.28 ส่วนยางประเภทอื่น ๆ ถังมือยาง และยางยืด ลดลงร้อยละ 29.32 19.40 และ 2.94 ตามลำดับ (รูปภาพที่ 2-2)

รูปภาพที่ 2-2 ความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศ แยกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2564

2) การตลาด

สถานการณ์การตลาดยางพาราของไทย มีประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการส่งออก ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และอื่น ๆ ไทยถือเป็นประเทศที่ส่งออogyangพารามากที่สุดของโลก โดยในปี 2564 ไทยทำการส่งออogyangพาราธรรมชาติมีปริมาณ 3.54 ล้านตัน และมูลค่า 186,737.91 ล้านบาท หากเทียบกับปีก่อน พบว่า การส่งออกเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า ร้อยละ 27.80 และ 60.35 ตามลำดับ และทำการนำเข้ายางพาราธรรมชาติมีปริมาณ 0.04 ล้านตัน และมูลค่า 2,847.23 ล้านบาท หากเทียบกับปีก่อน พบว่า การนำเข้าเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า ร้อยละ 33.33 และ 38.41 ตามลำดับ สำหรับราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้แบ่งตามประเภท ได้แก่ ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 เกษตรกรขายได้ราคา 51.83 บาทต่อกิโลกรัม ยางก้อนคละ เกษตรกรขายได้ราคา 22.44 บาทต่อกิโลกรัม และน้ำยางสด เกษตรกรขายได้ราคา 46.67 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพาราสงขลา ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 มีราคา 55.65 บาทต่อกิโลกรัม และยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีราคา 57.77 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 2-2: สถานการณ์การผลิตและการตลาดยางพาราของไทย ปี 2560 - 2564

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)		ความ ต้องการ (ล้านตัน)	การค้า (ล้านตัน)		ราคา (บาท/กก.)				
		ยาง ดิบ	ยาง แห้ง		การส่งออก	การนำเข้า	ราคาที่เกษตรกรขายได้			ราคาประมูล ณ ตลาด กลางยางพาราสงขลา	
							ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางก้อน คละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3	ยางแผ่น รมควัน ชั้น 3
2560	19.11	4.51	4.43	0.65	3.82	0.02	55.81	25.65	50.98	60.65	63.61
2561	20.02	4.81	4.74	0.63	3.61	0.03	40.96	19.56	37.62	43.58	45.83
2562	20.46	4.84	4.77	0.66	3.26	0.04	41.04	19.81	37.49	44.75	47.23
2563	21.98	4.86	4.79	0.58	2.77	0.03	44.85	18.53	40.70	46.59	49.61
2564	21.93	4.89	4.82	0.62	3.54	0.04	51.83	22.44	46.67	55.65	57.77
% การเปลี่ยนแปลง ปี 64/63	-0.23	0.62	0.63	6.90	27.80	33.33	15.56	21.10	14.67	19.45	16.45

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2565)

2.3 สถานการณ์การผลิตยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2563 (ตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4)

สถานการณ์การผลิตยางพารา ภาคใต้มีผลผลิตมากที่สุด 2.90 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 59.79 ของผลผลิตทั้งหมด และมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิตยางพารามากที่สุด 12.50 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.87 ของเนื้อที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีการผลิตยางพารามากที่สุด โดยในปี 2563 พบว่า มีปริมาณผลผลิตรวม 0.50 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 17.24 ของผลผลิตภาคใต้ เนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิตยางพารารวม 2.11 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.88 ของเนื้อที่เก็บเกี่ยวภาคใต้ และมีผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว 237.69 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อเทียบกับปีก่อน พบว่า ผลผลิตลดลงร้อยละ 1.12 เนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.89 และผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว ลดลงร้อยละ 3.90

ตารางที่ 2-3: สถานการณ์การผลิตยางพารา แบ่งตามภูมิภาค ปี 2563

ภาค	ผลผลิต (ล้านตัน)	ร้อยละ	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ร้อยละ
ใต้	2.90	59.79	12.50	56.87
สุราษฎร์ธานี	0.50	17.24	2.11	16.88
สงขลา	0.44	15.17	1.87	14.96
นครศรีธรรมราช	0.41	14.14	1.78	14.24
อื่น ๆ	1.55	53.45	6.74	53.92
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.27	26.19	5.85	26.61
บึงกาฬ	0.21	16.54	0.84	14.36
เลย	0.19	14.96	0.82	14.01
อุบลราชธานี	0.12	9.45	0.61	10.43
อื่น ๆ	0.75	59.05	3.58	61.20
กลาง/ตะวันออก/ ตะวันตก	0.44	9.07	2.31	10.51
ระยอง	0.10	22.73	0.55	23.81
จันทบุรี	0.10	22.73	0.52	22.51
ตราด	0.06	13.64	0.30	12.99
อื่น ๆ	0.18	40.90	0.94	40.69
เหนือ	0.24	4.95	1.32	6.01
เชียงราย	0.06	25.00	0.30	22.73
พิษณุโลก	0.05	20.83	0.32	24.24
น่าน	0.04	16.67	0.24	18.18
อื่น ๆ	0.09	37.50	0.46	34.85
รวม	4.85	100.00	21.98	100.00

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2565)

ตารางที่ 2-4: สถานการณ์การผลิตยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2559 - 2563

ปี	ผลผลิต (ล้านตัน)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กก./ไร่)
2559	0.57	2.27	252.74
2560	0.58	2.20	263.34
2561	0.58	2.17	266.00
2562	0.51	2.06	247.34
2563	0.50	2.11	237.69
% การเปลี่ยนแปลง ปี 63/62	-1.12	2.89	-3.90

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2565)

2.4 แนวโน้มการผลิตและการตลาดยางพารา

แนวโน้มและสถานการณ์ของยางพาราในภาพรวมโลก คาดว่า มีผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น เนื่องจากการกรีดยางในภูมิภาคประเทศผู้ผลิตใหม่ เช่น กัมพูชา สปป.ลาว เป็นต้น สำหรับสถานการณ์ความต้องการ การค้า และราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับการผลิต อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีทิศทางที่ผ่อนคลายขึ้น ทั้งนี้ อาจมีปัจจัยด้านลบที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยางพารา เช่น นโยบายทางการค้าระหว่างประเทศ สำหรับสถานการณ์ของยางพาราของไทย คาดว่าเนื้อที่ปลูกลดลง เนื่องจากเกษตรกรมีความสนใจในการเปลี่ยนไปผลิตพืชชนิดอื่น แต่ผลผลิตยังคงเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้นยางพารามีอายุอยู่ในช่วงที่ให้ผลผลิตสูง สำหรับความต้องการ การค้า และราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับสถานการณ์โลก

บทที่ 3

ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ผลิตยางพาราจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะการถือครองที่ดิน หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกร ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ทศนคติของครัวเรือนเกษตรกร ประเพณีผลผลิตของยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย โดยมีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร (ตารางที่ 3-1)

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 57 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 52.80 ของเกษตรกรทั้งหมด รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 18.40 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 14.40 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 8.80 ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ร้อยละ 3.20 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 0.80 นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่ไม่ได้รับการศึกษา แต่อ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 1.60

ตารางที่ 3-1: ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
อายุเฉลี่ย (ปี)	57.21
ระดับการศึกษา	
ไม่ได้รับการศึกษา แต่อ่านออกเขียนได้	1.60
จบการศึกษา	
ระดับประถมศึกษา	52.80
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	14.40
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	18.40
ระดับอนุปริญญา/ปวส.	3.20
ระดับปริญญาตรี	8.80
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	0.80

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

3.2 การถือครองที่ดิน (ตารางที่ 3-2)

จากการศึกษา พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 13.29 ไร่ต่อครัวเรือน มีหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองเป็นเอกสารสิทธิเฉลี่ย 12.40 ไร่ต่อครัวเรือน โดยจำแนกเป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 6.12 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 49.35 ของหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองที่มีเอกสารสิทธิ รองลงมา คือ โฉนดเฉลี่ย 3.32 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 26.77 น.ส.3 เฉลี่ย 1.54 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 12.42 น.ส.3ก. เฉลี่ย 1.42 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 11.46 และมีที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ซึ่งเป็นการเข้าทำเปล่าเฉลี่ย 0.89 ไร่ต่อครัวเรือน

ตารางที่ 3-2: การถือครองที่ดินและหนังสือสำคัญในที่ดินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา
ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ไร่/ครัวเรือน	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
ของตนเอง	13.29	100.00
หนังสือสำคัญในที่ดินของตนเอง		
มีเอกสารสิทธิ	12.40	93.30
ส.ป.ก.4-01	6.12	49.35
โฉนด	3.32	26.77
น.ส.3	1.54	12.42
น.ส.3ก.	1.42	11.46
ไม่มีเอกสารสิทธิ	0.89	6.70
เข้าทำเปล่า	0.89	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

3.3 ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงิน (ตารางที่ 3-3)

จากการศึกษาภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกร พบว่า ในรอบปีที่ผ่านมา ครัวเรือนเกษตรกรมีภาวะหนี้สินและกู้ยืมเงิน ร้อยละ 41.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยมีวงเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นเงินกู้ในระบบทั้งหมด โดยแหล่งเงินกู้ที่ครัวเรือนเกษตรกรกู้ยืมเงินมากที่สุด คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เฉลี่ย 28,832.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 80.41 ของวงเงินกู้ทั้งหมด รองลงมา คือ ธนาคารออมสินเฉลี่ย 5,360.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 14.95 กลุ่มออมทรัพย์เฉลี่ย 1,360.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 3.79 และกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ย 304.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 0.85 โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการเกษตรเฉลี่ย 35,136.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 97.99 และใช้ในการครองชีพเฉลี่ย 720.00 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 2.01 มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ยร้อยละ 6.20 บาทต่อปี ทั้งนี้ การกู้ยืมเงินส่วนใหญ่มีระยะเวลา 2-5 ปี หรือร้อยละ 45.83 รองลงมา คือ ระยะเวลามากกว่า 5 ปี หรือร้อยละ 29.17 และระยะเวลา 1 ปี หรือร้อยละ 25.00

ตารางที่ 3-3: ภาวะหนี้สินและการกู้ยืมเงินของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

ภาวะหนี้สิน	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
ครัวเรือนที่มีหนี้สิน		41.60
วงเงินกู้เฉลี่ยต่อครัวเรือน	35,856.00	
รายละเอียดของการกู้ยืมเงิน		
แหล่งเงินกู้ในระบบ		
วงเงินกู้รวม	35,856.00	
จำนวนครัวเรือนที่กู้ยืมเงิน		100.00
แหล่งเงินกู้		
ธ.ก.ส.	28,832.00	80.41
ธนาคารออมสิน	5,360.00	14.95
กลุ่มออมทรัพย์	1,360.00	3.79
กองทุนหมู่บ้าน	304.00	0.85
วัตถุประสงค์		
การเกษตร	35,136.00	97.99
การครองชีพ	720.00	2.01
อัตราดอกเบี้ย		
เฉลี่ย	-	6.20
ระยะเวลากู้ยืม		
1 ปี	-	25.00
2-5 ปี	-	45.83
มากกว่า 5 ปี	-	29.17

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

3.4 ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

1) ปัญหาของครัวเรือนเกษตรกรด้านการผลิตทางการเกษตร (ตารางที่ 3-4)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านการเกษตร ร้อยละ 82.40 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ โรคพืชระบาด ร้อยละ 81.55 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดที่ประสบปัญหา รองลงมา คือ ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 56.31 ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ร้อยละ 35.92 ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ร้อยละ 12.62 สภาพดินเสื่อมโทรม ร้อยละ 11.65 ปริมาณผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 10.68 น้ำท่วม และผู้รับซื้อเอาเปรียบ (กดราคา) ร้อยละ 8.74 เท่ากัน ขาดแคลนแหล่งเงินทุน และคุณภาพผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 5.83 เท่ากัน ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และวัชพืชรบกวน ร้อยละ 3.88 เท่ากัน ขาดแคลนแรงงาน ศัตรูพืชรบกวน และที่ดินทำกินไม่เพียงพอ ร้อยละ 2.91 เท่ากัน ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 17.60 ที่ไม่มีปัญหาการผลิตทางการเกษตร

ตารางที่ 3-4: ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	82.40
โรคพืชระบาด	81.55
ราคาผลผลิตตกต่ำ	56.31
ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	35.92
ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง	12.62
สภาพดินเสื่อมโทรม	11.65
ปริมาณผลผลิตตกต่ำ	10.68
น้ำท่วม	8.74
ผู้รับซื้อเอาเปรียบ (กตราคา)	8.74
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	5.83
คุณภาพผลผลิตตกต่ำ	5.83
ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	3.88
วัชพืชรบกวน	3.88
ขาดแคลนแรงงาน	2.91
ศัตรูพืชรบกวน	2.91
ที่ดินทำกินไม่เพียงพอ	2.91
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	17.60

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2) ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกร (ตารางที่ 3-5)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านการครองชีพ ร้อยละ 40.80 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยปัญหาส่วนใหญ่ คือ สุขภาพไม่แข็งแรง ร้อยละ 58.82 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบปัญหา รองลงมา คือ รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย และขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน ร้อยละ 37.25 เท่ากัน สินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูง ร้อยละ 21.57 และการคมนาคมไม่สะดวก ร้อยละ 13.73 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ประสบปัญหาด้านการครองชีพ ร้อยละ 59.20 สำหรับปัญหา ด้านสังคมและความปลอดภัย พบว่า มีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 17.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด ที่ประสบปัญหา โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ การโจรกรรม ร้อยละ 63.64 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ประสบปัญหา รองลงมา คือ ยาเสพติด ร้อยละ 50.00 ครอบครัวและความขัดแย้งในชุมชน ร้อยละ 4.55 เท่ากัน ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 82.40 ที่ไม่ประสบปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย

ตารางที่ 3-5: ปัญหาด้านการครองชีพ สังคม และความปลอดภัยของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตยางพารา
ปีการผลิต 2564/65

ลักษณะปัญหา	ร้อยละ
ปัญหาด้านการครองชีพ	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	40.80
สุขภาพไม่แข็งแรง	58.82
รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย	37.25
ขาดสาธารณูปโภคพื้นฐาน	37.25
สินค้าอุปโภค/บริโภคมีราคาสูง	21.57
การคมนาคมไม่สะดวก	13.73
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	59.20
ปัญหาด้านสังคมและความปลอดภัย	
ครัวเรือนที่มีปัญหา	17.60
การโจรกรรม	63.64
ยาเสพติด	50.00
ครอบครัว	4.55
ความขัดแย้งในชุมชน	4.55
ครัวเรือนที่ไม่มีปัญหา	82.40

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

3) ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

3.1) ความช่วยเหลือด้านการเกษตร (ตารางที่ 3-6)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 67.20 ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่ต้องการให้ประกันราคาผลผลิต ร้อยละ 73.81 ของครัวเรือนเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือ รองลงมา คือ พยุงราคาผลผลิต ร้อยละ 70.24 จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ร้อยละ 39.29 ประกันรายได้เกษตรกร ร้อยละ 23.81 ส่งเสริมและแนะนำการทำเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 16.67 เท่ากัน ส่งเสริมและแนะนำการทำปุ๋ยและสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชใช้เอง ร้อยละ 15.48 จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและจัดหาตลาดรับซื้อผลผลิตให้แก่เกษตรกร ร้อยละ 14.29 เท่ากัน ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ ร้อยละ 11.90 เท่ากัน จัดสรรที่ดินทำกิน ร้อยละ 8.33 จัดหาแหล่งเงินกู้ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 5.95 และปรับปรุงหรือซ่อมแซมถนนสำหรับขนส่งผลผลิตทางการเกษตรให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ร้อยละ 3.57 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 32.80 ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร

3.2) ความช่วยเหลือด้านการครองชีพ (ตารางที่ 3-6)

จากการศึกษา พบว่า ครัวเรือนเกษตร ร้อยละ 12.00 ของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐด้านการครองชีพ โดยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ร้อยละ 80.00 ของครัวเรือนเกษตรที่ต้องการความช่วยเหลือ รองลงมา คือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค ร้อยละ 73.33 จัดสร้างและซ่อมแซมถนน ร้อยละ 26.67 และจัดสร้างสถานีนอนมัย ร้อยละ 6.67 ทั้งนี้ มีครัวเรือนเกษตร ร้อยละ 88.00 ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ

ตารางที่ 3-6: ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐของครัวเรือนเกษตรที่ผลิตยางพารา
ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร	
ครัวเรือนที่ต้องการความช่วยเหลือ	67.20
ประกันราคาผลผลิต	73.81
พยุงราคาผลผลิต	70.24
จัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก	39.29
ประกันรายได้เกษตรกร	23.81
ส่งเสริมและแนะนำการทำการเกษตรอินทรีย์	16.67
ส่งเสริมและแนะนำการปรับปรุงบำรุงดิน	16.67
ส่งเสริมและแนะนำการทำปุ๋ยและสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชใช้เอง	15.48
จัดสร้างแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	14.29
จัดหาตลาดรับซื้อผลผลิตให้แก่เกษตรกร	14.29
ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน	11.90
ส่งเสริมและแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำ	11.90
จัดสรรที่ดินทำกิน	8.33
จัดหาแหล่งเงินกู้ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ	5.95
ปรับปรุงหรือซ่อมแซมถนนสำหรับขนส่งผลผลิตทางการเกษตร	3.57
ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้	
ครัวเรือนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	32.80
ความต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ	
ครัวเรือนที่ต้องการความช่วยเหลือ	12.00
จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค	80.00
จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค	73.33
จัดสร้างและซ่อมแซมถนน	26.67
จัดสร้างสถานีนอนมัย	6.67
ครัวเรือนที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	88.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

3.5 ทศนคติของเกษตรกร (ตารางที่ 3-7)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.00 ของเกษตรกรทั้งหมด ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา และมีบางส่วน ร้อยละ 31.20 ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา และร้อยละ 4.80 ไม่แน่ใจในการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา สำหรับเกษตรกรที่ต้องการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารามีแนวความคิดการเปลี่ยนแปลงโดยลดพื้นที่การปลูกทั้งหมด ซึ่งมีสาเหตุหลัก คือ ต้องการปลูกพืชชนิดอื่นแทน โดยพืชที่ต้องการปลูกทดแทน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ร้อยละ 79.49 ของเกษตรกรทั้งหมด ที่มีแนวความคิดลดพื้นที่ปลูก รองลงมา คือ ไม้ผล ร้อยละ 15.38 และกระท่อม ร้อยละ 5.13 ทั้งนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูก เกษตรกรต้องการให้รัฐช่วยเหลือเรื่องการจัดหาพันธุ์ที่ดี ร้อยละ 2.56 สำหรับแนวคิดในการเพิ่มผลผลิตยางพารา เกษตรกร ร้อยละ 98.40 ของเกษตรกรทั้งหมด ทราบถึงวิธีการเพิ่มผลผลิตยางพารา โดยเกษตรกร ร้อยละ 48.80 เปลี่ยนพันธุ์ใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิต ร้อยละ 39.20 เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี ร้อยละ 7.20 ปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 6.40 ลงทุนจัดหาแหล่งน้ำ ร้อยละ 5.60 ใช้สารเร่งการเจริญเติบโต ร้อยละ 4.80 ป้องกันวัชพืช และหรือโรคพืช และหรือศัตรูพืช ร้อยละ 3.20 เพิ่มปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 0.80 เปลี่ยนพื้นที่ปลูกใหม่ และเกษตรกรบางส่วน ร้อยละ 1.60 ไม่ทราบวิธีการเพิ่มผลผลิต ส่วนแนวความคิดการวางแผนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 8.80 ของเกษตรกรทั้งหมด มีแนวความคิดเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 90.91 ของเกษตรกรที่มีแนวความคิดวางแผนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยให้เหตุผลว่าเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ มีรายได้ประจำ ร้อยละ 40.00 และมีรายได้มากกว่าในภาคการเกษตร ร้อยละ 10.00 และบางส่วนมีแนวความคิดเปลี่ยนอาชีพไปประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่ามีรายได้ประจำ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.20 ไม่มีแนวความคิดวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยให้เหตุผลว่า ราคาผลผลิตดี ร้อยละ 38.53 ของเกษตรกรที่ไม่มีแนวความคิดเปลี่ยนอาชีพ รองลงมา คือ เป็นอาชีพหลักของครอบครัว ร้อยละ 27.52 มีที่ดินอยู่แล้ว ร้อยละ 22.94 ขาดสภาพ ร้อยละ 11.00 สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืชชนิดอื่น ร้อยละ 8.26 และไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น ร้อยละ 4.59 ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 4.00 ไม่มีความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจเกี่ยวกับการวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร

ตารางที่ 3-7: ทศนคติของเกษตรกรที่ผลิตรายการ ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
แนวความคิดเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา	
ไม่เปลี่ยน	64.00
เปลี่ยน	31.20
ไม่แน่ใจ	4.80
ประเภทของการเปลี่ยนแปลง	
ลดพื้นที่ปลูกยางพารา	100.00
สาเหตุที่คิดจะลดพื้นที่	
ต้องการปลูกพืชชนิดอื่นแทน	100.00
พืชที่ต้องการปลูกทดแทน	
ปาล์มน้ำมัน	79.49
ไม้ผล	15.38
กระท่อม	5.13

ตารางที่ 3-7: (ต่อ)

รายการ	ร้อยละ
ความต้องการให้รัฐช่วยเหลือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูก	
การจัดหาพันธุ์ที่ดี	2.56
แนวคิดในการเพิ่มผลผลิต	
ทราบวิธีเพิ่มผลผลิต	98.40
วิธีเพิ่มผลผลิต	
เปลี่ยนพันธุ์ใหม่	48.80
เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี	39.20
ปรับปรุงบำรุงดิน	7.20
ลงทุนจัดหาแหล่งน้ำ	6.40
ใช้สารเร่งการเจริญเติบโต	5.60
ป้องกันวัชพืช/โรคพืช/ศัตรูพืช	4.80
เพิ่มปุ๋ยอินทรีย์	3.20
เปลี่ยนพื้นที่ปลูกใหม่	0.80
ไม่ทราบวิธีเพิ่มผลผลิต	1.60
การวางแผนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร	
เปลี่ยน	8.80
อาชีพที่คิดจะทำ	
ค้าขาย	90.91
เหตุผล	
อาชีพเสริม	50.00
มีรายได้ประจำ	40.00
รายได้มากกว่า	10.00
รับจ้าง	9.09
เหตุผล	
ต้องการมีอาชีพประจำ	100.00
ไม่เปลี่ยน	87.20
เหตุผล	
ราคาผลผลิตดี	38.53
เป็นอาชีพหลักของครอบครัว	27.52
มีที่ดินอยู่แล้ว	22.94
ชราภาพ	11.00
สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับพืชชนิดอื่น	8.26
ไม่มีความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น	4.59
ไม่มีความคิดเห็น/ไม่แน่ใจ	4.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

3.6 ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต (ตารางที่ 3-8)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดมากที่สุด ร้อยละ 47.20 ของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องจากมีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน ราคาผลผลิตดีสามารถขายได้ทุกวัน และมีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน ร้อยละ 81.36 45.76 5.08 และ 5.08 ตามลำดับ รองลงมา คือ ยางแผ่นดิบ ร้อยละ 34.40 เนื่องจากราคาผลผลิตดี และยางก้อนถ้วย ร้อยละ 18.40 เนื่องจากมีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน และราคาผลผลิตดี ร้อยละ 100.00 และ 21.74

ตารางที่ 3-8: ประเภทผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการผลิต ปีการผลิต 2564/65

รายการ	ร้อยละ
น้ำยางสด	47.20
เหตุผล	
ขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน	81.36
ราคาผลผลิตดี	45.76
ขายได้ทุกวัน	5.08
มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน	5.08
ยางแผ่นดิบ	34.40
เหตุผล	
ราคาผลผลิตดี	100.00
ยางก้อนถ้วย	18.40
เหตุผล	
ขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน	100.00
ราคาผลผลิตดี	21.74

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

3.7 ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพารา ที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย (ตารางที่ 3-9)

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่พอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ ร้อยละ 59.46 ของเกษตรกรทั้งหมด และเกษตรกรร้อยละ 40.54 ไม่พอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ โดยราคาผลผลิตยางพาราที่เกษตรกรต้องการ คือ ยางแผ่นดิบเฉลี่ย 69.33 บาทต่อกิโลกรัม น้ำยางสดเฉลี่ย 60.71 บาทต่อกิโลกรัม และยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 31.64 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 3-9: ความพึงพอใจราคาผลผลิตยางพาราที่จำหน่ายได้ และราคาผลผลิตยางพารา
ที่เกษตรกรต้องการจำหน่าย ปีการผลิต 2564/65

รายการ	บาท/กิโลกรัม	ร้อยละ
ความพึงพอใจในราคาผลผลิตยางพารา		
พอใจ	-	59.46
ไม่พอใจ	-	40.54
ราคาผลผลิตยางพาราที่ต้องการจำหน่าย		
ยางแผ่นดิบ	69.33	-
น้ำยางสด	60.71	-
ยางก้อนถ้วย	31.64	-

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

บทที่ 4

ภาวะการผลิตยางพารา

4.1 สภาพการผลิตและการกระจายผลผลิต

1) สภาพการผลิต

1.1) น้ำยางสด (ตารางที่ 4-1)

กลุ่มชุดดินที่ 6 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 8.40 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 80.00 และระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 20.00 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 74 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 80.00 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 20.00 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 148 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 34B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 15.43 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.82 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 18.18 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 63.64 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 36.36 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 151 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 34C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 93.33 ของเกษตรกรทั้งหมด และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 6.67 เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 14.47 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 86.67 และระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 13.33 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 78 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 13.33 จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 145 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 39B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 9.25 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 50.00 ระยะ 3x6 เมตร และระยะ 3x8 ร้อยละ 25.00 เท่ากัน จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 77 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ทั้งหมด จำนวนวันกรีตในรอบปีเฉลี่ย 140 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 45C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเนื้อที่เฉลี่ย 17.11 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.89 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 11.11 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีตส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ แบบ 1 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 22.22

และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 11.11 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 136 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 50B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 17.50 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 83.33 และระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 16.67 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 78 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 16.67 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน คิดเป็น ร้อยละ 66.67 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 33.33 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 149 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 51C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเฉลี่ย 26.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 40.00 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ร้อยละ 60.00 และเดือนเมษายน ร้อยละ 40.00 ลักษณะการกรีดเป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ทั้งหมด จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 140 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 51D เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 80.00 ของเกษตรกรทั้งหมด และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 20.00 เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 12.40 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 80.00 และระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 20.00 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 74 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดเป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 140 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 60 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 11.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 66.67 และระยะ 3x8 เมตร ร้อยละ 33.33 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 73 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดเป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ทั้งหมด จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 140 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

1.2) ยางก้อนถ้วย (ตารางที่ 4-2)

กลุ่มชุดดินที่ 6 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 92.86 ของเกษตรกรทั้งหมด และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 7.14 เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 9.29 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 64.29 รองลงมาคือ ระยะ 3x6 เมตร ร้อยละ 21.43 ระยะ 3x8 เมตร และระยะ 4x7 เมตร ร้อยละ 7.14 เท่ากัน จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 75 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 14.29 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 85.71 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 14.29 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 143 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 34B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเนื้อที่เฉลี่ย 7.50 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนมิถุนายน และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 50.00 เท่ากัน จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 138 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 34C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเนื้อที่เฉลี่ย 5.75 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 50.00 เท่ากัน และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ร้อยละ 75.00 และเดือนเมษายน ร้อยละ 25.00 ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และแบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 25.00 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 145 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 39B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 16.00 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ ระยะ 3x7 เมตร ร้อยละ 60.00 และระยะ 4x6 เมตร ร้อยละ 40.00 จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 72 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคม และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 60.00 และ แบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 40.00 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 156 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 45C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใช้พันธุ์ RRIM600 ทั้งหมด เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเนื้อที่เฉลี่ย 10.20 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.00 และเดือนมิถุนายนร้อยละ 10.00 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 80.00 และแบบ 1 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 22.00 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 146 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

กลุ่มชุดดินที่ 50B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ RRIM600 ร้อยละ 83.33 ของเกษตรกรทั้งหมด และพันธุ์ RRIT251 ร้อยละ 16.67 เนื้อที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวเนื้อที่เฉลี่ย 8.67 ไร่ต่อครัวเรือน ระยะการปลูก คือ ระยะ 3x7 เมตรทั้งหมด จำนวนต้นยางพาราเฉลี่ย 64 ต้นต่อไร่ เกษตรกรทำการเปิดหน้ายางเดือนพฤษภาคมเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 และเดือนมิถุนายน ร้อยละ 33.33 และทำการปิดหน้ายางเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดส่วนใหญ่เป็นแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ แบบ 3 วันเว้น 2 วัน ร้อยละ 33.33 และแบบ 1 วันเว้น 1 วัน ร้อยละ 16.67 จำนวนวันกรีดในรอบปีเฉลี่ย 139 วันต่อปี โดยแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตเป็นน้ำฝนทั้งหมด

ตารางที่ 4-1: สภาพการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย: ร้อยละ								
	กลุ่มชุดดินที่								
	6	34B	34C	39B	45C	50B	51C	51D	60
พันธุ์									
RRIM600	100.00	100.00	93.33	100.00	100.00	100.00	100.00	80.00	100.00
RRIT251	-	-	6.67	-	-	-	-	20.00	-
เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่ต่อครัวเรือน)	8.40	15.43	14.47	9.25	17.11	17.50	26.00	12.40	11.00
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่ต่อครัวเรือน)	8.40	15.43	14.47	9.25	17.11	17.50	26.00	12.40	11.00
ระยะปลูก (เมตร X เมตร)									
3x6	-	-	13.33	25.00	-	16.67	-	-	-
3x7	80.00	100.00	86.67	50.00	100.00	83.33	100.00	80.00	66.67
3x8	20.00	-	-	25.00	-	-	-	20.00	33.33
จำนวนต้นต่อไร่ (ต้น)	74.29	76.19	77.88	76.98	76.19	78.31	76.19	74.29	73.02
เปิดน้ำยางเดือน									
พฤษภาคม	100.00	81.82	100.00	100.00	88.89	83.33	60.00	100.00	100.00
มิถุนายน	-	18.18	-	-	11.11	16.67	40.00	-	-
ปิดน้ำยางเดือน									
มีนาคม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	60.00	100.00	100.00
เมษายน	-	-	-	-	-	-	40.00	-	-
ลักษณะการกรีด									
1 วันเว้น 1 วัน	-	-	-	-	22.22	-	-	-	-
2 วันเว้น 1 วัน	80.00	63.64	86.67	100.00	66.67	66.67	100.00	100.00	100.00
3 วันเว้น 2 วัน	20.00	36.36	13.33	-	11.11	33.33	-	-	-
จำนวนวันกรีดในรอบปี (วัน)	148.00	150.55	145.33	140.00	135.56	149.33	140.00	140.00	140.00
แหล่งน้ำที่ใช้									
น้ำฝน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-2: สภาพการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย: ไร่/ไร่ละ					
	กลุ่มชุดดินที่					
	6	34B	34C	39B	45C	50B
พันธุ์						
RRIM600	92.86	100.00	100.00	100.00	100.00	83.33
RRIT251	7.14	-	-	-	-	16.67
เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่ต่อครัวเรือน)	9.29	7.50	5.75	16.00	10.20	8.67
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่ต่อครัวเรือน)	9.29	7.50	5.75	16.00	10.20	8.67
ระยะปลูก (เมตร X เมตร)						
3x6	21.43	-	-	-	-	-
3x7	64.29	100.00	100.00	60.00	100.00	100.00
3x8	7.14	-	-	-	-	-
4x6	-	-	-	40.00	-	-
4x7	7.14	-	-	-	-	-
จำนวนต้นต่อไร่ (ต้น)	74.86	76.19	76.19	72.38	76.19	63.99
เปิดหน้ายางเดือน						
พฤษภาคม	85.71	-	50.00	100.00	90.00	66.67
มิถุนายน	14.29	100.00	50.00	-	10.00	33.33
ปิดหน้ายางเดือน						
มีนาคม	100.00	100.00	75.00	100.00	100.00	100.00
เมษายน	-	-	25.00	-	-	-
ลักษณะการกรีด						
1 วันเว้น 1 วัน	-	-	-	-	-	16.67
2 วันเว้น 1 วัน	85.71	50.00	75.00	60.00	80.00	50.00
3 วันเว้น 2 วัน	14.29	50.00	25.00	40.00	20.00	33.33
จำนวนวันกรีดในรอบปี (วัน)	142.86	138.00	145.00	156.00	146.00	139.33
แหล่งน้ำที่ใช้						
น้ำฝน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

2) การกระจายผลผลิต

2.1) นํ้ายางสด (ตารางที่ 4-3)

กลุ่มชุดดินที่ 6 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่บ้าน ร้อยละ 60.00 และที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 40.00 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราโดยเป็นผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 60.00 และผู้ขายตนเอง ร้อยละ 40.00 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 1.25 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 0.75 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 34B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 63.64 และที่สวน ร้อยละ 36.36 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราโดยเป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 63.64 และผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 36.36 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.75 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 1.93 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 34C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ที่สวนและที่บ้าน ร้อยละ 20.00 เท่ากัน ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่เป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ ผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 40.00 และผู้ขายจ้างขนส่ง ร้อยละ 6.67 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 1.08 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 3.08 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 39B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตเป็นที่จุดรับซื้อทั้งหมด ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราโดยเป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 75.00 และผู้ขายจ้างขนส่ง ร้อยละ 25.00 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.72 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 1.00 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 45C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 88.89 และขายที่สหกรณ์ ร้อยละ 11.11 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราโดยเป็นผู้ขายตนเองทั้งหมด โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.92 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 2.61 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 50B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ที่บ้านและสหกรณ์ ร้อยละ 16.67 เท่ากัน และที่สวน ร้อยละ 16.66 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่เป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 66.67 และผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 33.33 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.89 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 3.25 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 45C เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 90.00 และที่สวน ร้อยละ 10.00 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราโดยเป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 90.00 และผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 10.00 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.71 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 5.44 กิโลเมตร

กลุ่มชุดดินที่ 50B เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแจกจ่ายผลผลิตเป็นการขายทั้งหมด โดยมีวิธีการขายเป็นรูปแบบการขายอิสระและขายให้ผู้รับซื้อประเภทพ่อค้าในท้องถิ่นทั้งหมด ซึ่งสถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เป็นที่จุดรับซื้อ ร้อยละ 66.67 และที่สวน ร้อยละ 33.33 ทั้งนี้ มีวิธีการขนส่งผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่เป็นผู้ขายตนเอง ร้อยละ 66.67 และผู้ซื้อตนเอง ร้อยละ 33.33 โดยมีอัตราค่าขนส่งเฉลี่ย 0.83 บาทต่อกิโลกรัม และมีระยะทางในการขนส่งเฉลี่ย 4.50 กิโลเมตร

ตารางที่ 4-3: การกระจายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย: ร้อยละ								
	กลุ่มชุดดินที่								
	6	34B	34C	39B	45C	50B	51C	51D	60
การแจกจ่ายผลผลิต									
ขายทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
วิธีการขาย									
ขายอิสระ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ประเภทผู้ซื้อ									
พ่อค้าในท้องถิ่น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
สถานที่ขายผลผลิต									
ที่สวน	-	36.36	20.00	-	-	16.66	-	-	33.33
ที่บ้าน	60.00	-	20.00	-	-	16.67	-	-	-
สหกรณ์	-	-			11.11	16.67	-	-	-
ที่จุดรับซื้อ	40.00	63.64	60.00	100.00	88.89	50.00	100.00	100.00	66.67
วิธีการขนส่ง									
ผู้ซื้อตนเอง	60.00	36.36	40.00	-	-	33.33	-	-	33.33
ผู้ขายตนเอง	40.00	63.64	53.33	75.00	100.00	66.67	60.00	100.00	66.67
ผู้ขายจ้างขนส่ง	-	-	6.67	25.00	-	-	40.00	-	-
อัตราค่าขนส่ง (บาท/กก.)									
เฉลี่ย	1.25	0.75	1.08	0.72	0.92	0.89	0.86	1.26	1.44
ระยะทาง (กิโลเมตร)									
เฉลี่ย	0.75	1.93	3.08	1.00	2.61	3.25	0.65	1.46	0.75

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-4: การกระจายผลผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย: ร้อยละ					
	กลุ่มชุดดินที่					
	6	34B	34C	39B	45C	50B
การแจกจ่ายผลผลิต						
ขายทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
วิธีการขาย						
ขายอิสระ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ประเภทผู้ซื้อ						
พ่อค้าในท้องถิ่น	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
สถานที่ขายผลผลิต						
ที่สวน	28.57	100.00	50.00	20.00	10.00	33.33
ที่จุดรับซื้อ	71.43	-	50.00	80.00	90.00	66.67
วิธีการขนส่ง						
ผู้ซื้อตนเอง	28.57	100.00	50.00	20.00	10.00	33.33
ผู้ขายตนเอง	64.29	-	50.00	80.00	90.00	66.67
ผู้ขายจ้างขนส่ง	7.14	-	-	-	-	-
อัตราค่าขนส่ง (บาท/กก.)						
เฉลี่ย	0.97	-	1.03	0.28	0.71	0.83
ระยะทาง (กิโลเมตร)						
เฉลี่ย	2.90	-	3.00	3.90	5.44	4.50

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ 60 เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 56.85 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.03 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.97 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 10.75 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.79 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

2) ยางก้อนถ้วย (ตารางที่ 4-6)

กลุ่มชุดดินที่ 6 เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 48.07 กิโลกรัมต่อไร่ สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.06 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.47 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 12.14 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.87 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กลุ่มชุดดินที่ 34B เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 64.66 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.13 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 1.00 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 11.12 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.93 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กลุ่มชุดดินที่ 34C เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 58.70 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.09 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.43 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 13.42 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.87 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กลุ่มชุดดินที่ 39B เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 54.38 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.13 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 9.74 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.43 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กลุ่มชุดดินที่ 45C เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 49.51 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.11 ลิตรต่อไร่ และชนิดเม็ดเฉลี่ย 0.02 กิโลกรัมต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.28 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 10.48 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.90 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

กลุ่มชุดดินที่ 50B เกษตรกรใช้ปัจจัยสำหรับการผลิตยางพารา ได้แก่ ปุ๋ยเคมีเฉลี่ย 52.88 กิโลกรัมต่อไร่ ปูนแดงชนิดน้ำเฉลี่ย 0.10 ลิตรต่อไร่ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเฉลี่ย 0.50 ลิตรต่อไร่ ใช้แรงงานคนเฉลี่ย 14.86 วันทำงานต่อไร่ และแรงงานเครื่องจักรเฉลี่ย 0.56 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

ตารางที่ 4-5: การใช้ปัจจัยในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย/ไร่	กลุ่มชุดดินที่								
		6	34B	34C	39B	45C	50B	51C	51D	60
1. ปุ๋ย										
ปุ๋ยเคมี	กก.	47.62	42.77	52.76	50.00	55.85	46.67	51.53	58.07	56.85
ปุ๋ยอินทรีย์										
ปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ด	กก.	13.10	-	-	-	-	-	-	-	-
2. สารป้องกันและปราบวัชพืช										
ชนิดน้ำ	ลิตร	0.29	-	0.04	0.16	-	-	0.18	0.13	-
3. ปูนแดง										
ชนิดน้ำ	ลิตร	0.02	-	0.10	0.11	0.05	0.10	0.12	0.13	0.03
ชนิดเม็ด	กก.	-	0.14	0.10	0.03	0.14	0.04	0.06	-	-
4. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	ลิตร	0.29	0.78	0.74	0.49	0.72	0.44	0.15	0.19	0.97
5. แรงงานคน	วันทำงาน	23.94	12.53	16.60	18.10	14.07	16.97	11.46	11.45	10.75
6. แรงงานเครื่องจักร	ชั่วโมงทำงาน	0.48	0.58	0.68	0.81	0.59	0.32	0.65	0.37	0.79

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-6: การใช้ปัจจัยการเกษตรในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

รายการ	หน่วย/ไร่	กลุ่มชุดดินที่					
		6	34B	34C	39B	45C	50B
1. ปุ๋ย							
ปุ๋ยเคมี	กก.	48.07	64.66	58.70	54.38	49.51	52.88
2. สารป้องกันและปราบวัชพืช							
ชนิดน้ำ	ลิตร	0.08	-	-	-	-	-
3. ปูนแดง							
ชนิดน้ำ	ลิตร	0.08	0.07	0.09	0.08	0.11	0.10
ชนิดเม็ด	กก.	0.06	0.13	-	-	0.02	-
4. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	ลิตร	0.47	1.00	0.43	0.13	0.28	0.50
5. แรงงานคน	วันทำงาน	12.14	11.12	13.42	9.74	10.48	14.86
6. แรงงานเครื่องจักร	ชั่วโมงทำงาน	0.87	0.93	0.87	0.43	0.90	0.56

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

4.3 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต

1) น้ำยางสด (ตารางที่ 4-7)

กลุ่มชุดดินที่ 6 มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,652.51 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,592.27 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,060.24 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,604.91 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.34 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,751.56 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,853.35 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,047.60 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.66 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,206.89 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 204.60 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,646.89 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่ามีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 4,054.62 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,041.98 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 994.38 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.11 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 42.29 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 34B มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,445.70 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,207.84 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 6,237.86 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,262.31 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 74.15 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,366.75 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,895.56 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,183.39 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.85 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 841.09 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,342.30 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 267.80 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 12,626.77 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่ามีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 10,418.93 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,364.46 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 4,181.07 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 31.54 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 34C มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,788.79 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,301.30 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,487.49 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,706.25 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.30 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,460.59 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,245.66 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,082.54 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.70 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,241.83 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 269.80 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 12,721.07 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่ามีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 8,419.77 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,014.82 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3,932.28 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.45 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 32.58 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 51C มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,764.36 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,359.51 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,404.85 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,344.61 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.39 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,518.80 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,825.81 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,419.75 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.61 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,579.04 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 199.11 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,388.04 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 5,028.53 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,043.43 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 623.68 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.07 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 44.02 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 51D มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,891.58 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,132.21 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,759.37 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,404.38 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.03 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,291.50 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,112.88 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,487.20 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.97 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,646.49 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 198.71 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,369.18 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 5,236.97 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,964.80 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 477.60 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.05 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 44.75 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 60 มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,866.74 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,791.58 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,075.16 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,363.83 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.77 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,950.87 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,412.96 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,502.91 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.23 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,662.20 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 198.24 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายได้ราคาผลผลิตเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,347.02 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 5,555.44 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,983.19 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 480.28 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.05 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 44.73 บาท

2) ยางก้อนถ้วย (ตารางที่ 4-8)

กลุ่มชุดดินที่ 6 มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 7,915.36 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,304.97 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,610.39 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,658.72 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.49 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,464.26 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,194.46 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,256.64 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.51 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,415.93 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 340.15 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 8,095.57 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 3,790.60 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2,436.85 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 180.21 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.02 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 23.27 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 34B มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,623.07 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,234.14 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 6,388.93 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,607.99 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 76.63 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,393.43 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 5,214.56 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,015.08 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.37 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,174.37 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 432.67 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 10,297.55 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 8,063.41 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,689.56 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,674.48 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.19 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 19.93 บาท

กลุ่มชุดดินที่ 34C มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 8,184.95 บาทต่อไร่ ซึ่งเป็นต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,207.74 บาทต่อไร่ และต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 4,977.21 บาทต่อไร่ โดยแบ่งออกเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,088.48 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 74.39 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 2,367.03 บาทต่อไร่ และต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 3,721.45 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,096.47 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.61 ของต้นทุนทั้งหมด ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสดเฉลี่ย 840.71 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ย 1,255.76 บาทต่อไร่ ทั้งนี้ ผลผลิตเฉลี่ย 409.78 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,752.76 บาทต่อไร่ เมื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุนโดยนำมูลค่าผลผลิตหักออกด้วยต้นทุน พบว่า มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย 6,545.02 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 3,664.28 บาทต่อไร่ และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 1,567.81 บาทต่อไร่ โดยมีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 1.19 และต้นทุนต่อกิโลกรัม 19.97 บาท

ตารางที่ 4-7: ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่ 6				กลุ่มชุดดินที่ 34B				กลุ่มชุดดินที่ 34C			
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	4,751.56	1,853.35	6,604.91	76.34	1,366.75	4,895.56	6,262.31	74.15	3,460.59	3,245.66	6,706.25	76.30
1.1 ค่าวัสดุ	957.68	-	957.68	11.07	693.96	-	693.96	8.22	884.28	-	884.28	10.06
1.2 ค่าแรงงาน	3,367.50	1,557.19	4,924.69	56.92	160.69	4,824.32	4,985.01	59.02	1,916.49	3,039.70	4,956.19	56.39
1.3 ค่าขนส่งผลผลิต	231.14	-	231.14	2.67	241.29	-	241.29	2.86	367.84	-	367.84	4.19
1.4 ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.5%)	-	296.16	296.16	3.42	-	71.24	71.24	0.84	-	205.96	205.96	2.34
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	195.24	-	195.24	2.26	270.81	-	270.81	3.21	291.98	-	291.98	3.32
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,206.89	2,047.60	23.66	841.09	1,342.30	2,183.39	25.85	840.71	1,241.83	2,082.54	23.70
2.1 ต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	9.66	835.71	-	835.71	9.90	835.71	-	835.71	9.51
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.05	5.38	-	5.38	0.06	5.00	-	5.00	0.06
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	995.00	995.00	11.50	-	1,061.09	1,061.09	12.56	-	995.00	995.00	11.32
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	109.28	109.28	1.26	-	149.53	149.53	1.77	-	117.99	117.99	1.34
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร (6.5%)	-	102.61	102.61	1.19	-	131.68	131.68	1.56	-	128.84	128.84	1.47
3. ต้นทุนทั้งหมด	5,592.27	3,060.24	8,652.51	100.00	2,207.84	6,237.86	8,445.70	100.00	4,301.30	4,487.49	8,788.79	100.00
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			42.29				31.54				32.58	
5. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			204.60				267.80				269.80	
5.2 ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			47.15				47.15				47.15	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			9,646.89				12,626.77				12,721.07	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			4,054.62				10,418.93				8,419.77	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			3,041.98				6,364.46				6,014.82	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			994.38				4,181.07				3,932.28	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.11				1.50				1.45	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-7: (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่												
รายการ	กลุ่มชุดดินที่ 39B				กลุ่มชุดดินที่ 45C				กลุ่มชุดดินที่ 50B			
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	3,092.84	2,878.71	5,971.55	73.94	2,908.82	3,666.81	6,575.63	73.97	4,208.86	2,053.81	6,262.67	71.75
1.1 ค่าวัสดุ	922.59	-	922.59	11.42	975.56	-	975.56	10.97	617.33	-	617.33	7.07
1.2 ค่าแรงงาน	1,757.82	2,679.43	4,437.25	54.94	1,215.10	3,495.17	4,710.27	52.99	3,285.82	1,785.68	5,071.50	58.11
1.3 ค่าขนส่งผลผลิต	382.70	-	382.70	4.74	449.98	-	449.98	5.06	221.90	-	221.90	2.54
1.4 ค่าไฟฟ้า	2.70	-	2.70	0.04	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.5%)	-	199.28	199.28	2.47	-	171.64	171.64	1.93	-	268.13	268.13	3.07
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	27.03	-	27.03	0.33	268.18	-	268.18	3.02	83.81	-	83.81	0.96
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,263.87	2,104.58	26.06	840.71	1,473.12	2,313.83	26.03	841.47	1,623.10	2,464.57	28.25
2.1 ต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	10.35	835.71	-	835.71	9.40	835.71	-	835.71	9.58
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.06	5.00	-	5.00	0.06	5.76	-	5.76	0.07
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	995.00	995.00	12.32	-	995.00	995.00	11.19	-	1,241.86	1,241.86	14.23
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	141.14	141.14	1.75	-	205.92	205.92	2.32	-	167.56	167.56	1.92
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร (6.5%)	-	127.73	127.73	1.58	-	272.20	272.20	3.06	-	213.68	213.68	2.45
3. ต้นทุนทั้งหมด	3,933.55	4,142.58	8,076.13	100.00	3,749.53	5,139.93	8,889.46	100.00	5,050.33	3,676.91	8,727.24	100.00
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			39.79				41.69				39.74	
5. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			202.97				213.21				219.63	
5.2 ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			47.15				47.15				47.15	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			9,570.04				10,052.85				10,355.55	
5.4 ผลตอบแทนเนื้อดินทุนเงินสด (บาท/ไร่)			5,636.49				6,303.32				5,305.22	
5.5 ผลตอบแทนเนื้อดินทุนผันแปร (บาท/ไร่)			3,598.49				3,477.22				4,092.88	
5.6 ผลตอบแทนเนื้อดินทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			1,493.91				1,163.39				1,628.31	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.18				1.13				1.19	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-7: (ต่อ)

หน่วย: บาท/ไร่												
รายการ	กลุ่มชุดดินที่ 51C				กลุ่มชุดดินที่ 51D				กลุ่มชุดดินที่ 60			
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	3,518.80	2,825.81	6,344.61	72.39	3,291.50	3,112.88	6,404.38	72.03	2,950.87	3,412.96	6,363.83	71.77
1.1 ค่าวัสดุ	843.16	-	843.16	9.62	981.25	-	981.25	11.04	1,000.13	-	1,000.13	11.28
1.2 ค่าแรงงาน	2,325.14	2,600.21	4,925.35	56.20	1,440.15	2,918.49	4,358.64	49.02	1,226.65	3,238.64	4,465.29	50.36
1.3 ค่าขนส่งผลผลิต	302.42	-	302.42	3.45	569.29	-	569.29	6.40	455.00	-	455.00	5.13
1.4 ค่าไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.5%)	-	225.60	225.60	2.57	-	194.39	194.39	2.19	-	174.32	174.32	1.97
1.6 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	48.08	-	48.08	0.55	300.81	-	300.81	3.38	269.09	-	269.09	3.03
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,579.04	2,419.75	27.61	840.71	1,646.49	2,487.20	27.97	840.71	1,662.20	2,502.91	28.23
2.1 ต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	9.54	835.71	-	835.71	9.40	835.71	-	835.71	9.43
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.05	5.00	-	5.00	0.05	5.00	-	5.00	0.06
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	1,368.08	1,368.08	15.61	-	1,317.58	1,317.58	14.82	-	1,176.82	1,176.82	13.27
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	102.71	102.71	1.17	-	148.53	148.53	1.67	-	199.93	199.93	2.25
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร (6.5%)	-	108.25	108.25	1.24	-	180.38	180.38	2.03	-	285.45	285.45	3.22
3. ต้นทุนทั้งหมด	4,359.51	4,404.85	8,764.36	100.00	4,132.21	4,759.37	8,891.58	100.00	3,791.58	5,075.16	8,866.74	100.00
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			44.02				44.75				44.73	
5. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			199.11				198.71				198.24	
5.2 ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			47.15				47.15				47.15	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			9,388.04				9,369.18				9,347.02	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			5,028.53				5,236.97				5,555.44	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			3,043.43				2,964.80				2,983.19	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			623.68				477.60				480.28	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.07				1.05				1.05	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-8: ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: บาท/ไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่ 6				กลุ่มชุดดินที่ 34B				กลุ่มชุดดินที่ 34C			
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	3,464.26	2,194.46	5,658.72	71.49	1,393.43	5,214.56	6,607.99	76.63	2,367.03	3,721.45	6,088.48	74.39
1.1 ค่าวัสดุ	687.82	-	687.82	8.69	993.43	-	993.43	11.52	651.73	-	651.73	7.96
1.2 ค่าแรงงาน	2,226.04	1,977.66	4,203.70	53.11	-	5,149.99	5,149.99	59.72	1,085.65	3,590.34	4,675.99	57.13
1.3 ค่าขนส่งผลผลิต	421.48	-	421.48	5.32					279.65	-	279.65	3.42
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.5%)	-	216.80	216.80	2.74	-	64.57	64.57	0.75	-	131.11	131.11	1.60
1.5 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	128.92	-	128.92	1.63	400.00	-	400.00	4.64	350.00	-	350.00	4.28
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,415.93	2,256.64	28.51	840.71	1,174.37	2,015.08	23.37	840.71	1,255.76	2,096.47	25.61
2.1 ต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	10.56	835.71	-	835.71	9.69	835.71	-	835.71	10.21
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.06	5.00	-	5.00	0.06	5.00	-	5.00	0.05
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	1,106.54	1,106.54	13.98	-	995.00	995.00	11.54	-	995.00	995.00	12.16
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	140.04	140.04	1.77	-	109.70	109.70	1.27	-	136.67	136.67	1.67
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร (6.5%)	-	169.35	169.35	2.14	-	69.67	69.67	0.81	-	124.09	124.09	1.52
3. ต้นทุนทั้งหมด	4,304.97	3,610.39	7,915.36	100.00	2,234.14	6,388.93	8,623.07	100.00	3,207.74	4,977.21	8,184.95	100.00
4. ต้นทุนต่อไร่ (บาท)			23.27				19.93				19.97	
5. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			340.15				432.67				409.78	
5.2 ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			23.80				23.80				23.80	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			8,095.57				10,297.55				9,752.76	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			3,790.60				8,063.41				6,545.02	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			2,436.85				3,689.56				3,664.28	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			180.21				1,674.48				1,567.81	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.02				1.19				1.19	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 4-8: (ต่อ)

รายการ	หน่วย: บาท/ไร่											
	กลุ่มชุดดินที่ 39B				กลุ่มชุดดินที่ 45C				กลุ่มชุดดินที่ 50B			
	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ	เป็นเงินสด	ไม่เป็นเงินสด	รวม	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	3,906.48	1,483.19	5,389.67	70.45	4,055.79	2,111.83	6,167.62	72.82	2,858.62	2,810.13	5,668.75	68.51
1.1 ค่าวัสดุ	559.25	-	559.25	7.31	866.59	-	866.59	10.23	917.50	-	917.50	11.09
1.2 ค่าแรงงาน	3,115.98	1,234.55	4,350.53	56.87	2,640.18	1,861.46	4,501.64	53.15	1,575.74	2,624.32	4,200.06	50.76
1.3 ค่าขนส่งผลผลิต	150.00	-	150.00	1.96	345.10	-	345.10	4.07	365.38	-	365.38	4.41
1.4 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน (6.5%)	-	248.64	248.64	3.25	-	250.37	250.37	2.96	-	185.81	185.81	2.25
1.5 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	81.25	-	81.25	1.06	203.92	-	203.92	2.41	-	-	-	-
2. ต้นทุนคงที่	840.71	1,419.82	2,260.53	29.55	840.71	1,461.12	2,301.83	27.18	840.71	1,765.40	2,606.11	31.49
2.1 ต้นทุนเฉลี่ยก่อนให้ผลผลิต	835.71	-	835.71	10.92	835.71	-	835.71	9.87	835.71	-	835.71	10.10
2.2 ค่าภาษีที่ดิน	5.00	-	5.00	0.06	5.00	-	5.00	0.06	5.00	-	5.00	0.05
2.3 ค่าใช้ที่ดิน	-	1,070.00	1,070.00	13.99	-	995.00	995.00	11.75	-	1,168.08	1,168.08	14.12
2.4 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	-	128.34	128.34	1.68	-	179.72	179.72	2.12	-	225.28	225.28	2.72
2.5 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน อุปกรณ์การเกษตร (6.5%)	-	221.48	221.48	2.90	-	286.40	286.40	3.38	-	372.04	372.04	4.50
3. ต้นทุนทั้งหมด	4,747.19	2,903.01	7,650.20	100.00	4,896.50	3,572.95	8,469.45	100.00	3,699.33	4,575.53	8,274.86	100.00
4. ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)			20.46				23.13				22.00	
5. ผลผลิตและมูลค่าผลผลิต												
5.1 ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)			374.00				366.11				376.06	
5.2 ราคาผลผลิต (บาท/กก.)			23.80				23.80				23.80	
5.3 มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)			8,901.20				8,713.42				8,950.23	
5.4 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด (บาท/ไร่)			4,154.01				3,816.92				5,250.90	
5.5 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)			3,511.53				2,545.80				3,281.48	
5.6 ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)			1,251.00				243.97				675.37	
5.7 อัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมด			1.16				1.03				1.08	

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการผลิต 2564/65 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสถานภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร และเพื่อศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน โดยทำการสำรวจและเก็บข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการผลิตยางพาราในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1) ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีอายุเฉลี่ย 57 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 52.80 ของเกษตรกรทั้งหมด มีลักษณะการถือครองที่ดิน โดยเป็นที่ดินของตนเอง ทั้งหมด เฉลี่ยถือครองครัวเรือนละ 13.29 ไร่ต่อครัวเรือน มีหนังสือสำคัญที่มีเอกสารสิทธิ์ส่วนใหญ่ เป็น ส.ป.ก.4-01 เฉลี่ย 6.12 ไร่ต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 49.35 ของหนังสือสำคัญในที่ดินของตนเองที่มี เอกสารสิทธิ์ ครัวเรือนเกษตรกรมีหนี้สิน ร้อยละ 41.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด วงเงินกู้เฉลี่ย 35,856.00 บาทต่อครัวเรือน เป็นการกู้ยืมเงินในระบบทั้งหมด ส่วนใหญ่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์ ร้อยละ 80.41 ซึ่งนำไปใช้ใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ 97.99 โดยส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเงิน ระยะกลาง 2 - 5 ปี ร้อยละ 45.83 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เฉลี่ย ร้อยละ 6.20 บาทต่อปี

ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 82.40 ของครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรคพืชระบาด ร้อยละ 81.55 รองลงมา คือ ราคา ผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 56.31 และปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ร้อยละ 35.92 ตามลำดับ ครัวเรือนเกษตรกร มีปัญหาด้านการครองชีพ ร้อยละ 40.80 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สุขภาพไม่แข็งแรง ร้อยละ 58.82 รองลงมา คือ รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และขาดแคลนสาธารณูปโภคพื้นฐาน ร้อยละ 37.25 เท่ากัน และครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาด้านสังคม และความปลอดภัย ร้อยละ 17.60 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด โดยปัญหาที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การโจรกรรม ร้อยละ 63.64 ยาเสพติด ร้อยละ 50.00 ครอบครัว และความขัดแย้งในชุมชน ร้อยละ 4.55 เท่ากัน

ครัวเรือนเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือด้านการเกษตร ร้อยละ 67.20 ของครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ประกันราคาผลผลิต ร้อยละ 73.81 รองลงมา คือ พยุงราคาผลผลิต ร้อยละ 70.24 และจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ร้อยละ 39.29 ตามลำดับ ครัวเรือนเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือด้านการครองชีพ ร้อยละ 12.00 ของครัวเรือนเกษตรกร ทั้งหมด โดยความช่วยเหลือที่ต้องการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ร้อยละ 80.00 รองลงมา คือ จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค ร้อยละ 73.33 และจัดสร้างและซ่อมแซม ถนน ร้อยละ 26.67 ตามลำดับ และมีครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านสังคม และความปลอดภัย

ทัศนคติของเกษตรกร (1) ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.00 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดไม่คิดเปลี่ยนแปลงการผลิต ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 31.20 มีความคิดเปลี่ยนแปลงการผลิตโดยการลดพื้นที่เพาะปลูก และปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน และครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 4.80 ไม่แน่ใจในการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ปลูกยางพารา (2) เกษตรกร ร้อยละ 98.40 ของเกษตรกรทั้งหมดทราบถึงวิธีการเพิ่มผลผลิต ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.80 ต้องการเปลี่ยนพันธุ์ใหม่ รองลงมา คือ เพิ่มปริมาณปุ๋ยเคมี ร้อยละ 39.20 และปรับปรุงบำรุงดิน ร้อยละ 7.20 และ (3) ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.20 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดไม่คิดเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร โดยให้เหตุผลว่า ราคาผลผลิตดี เป็นอาชีพหลักของครอบครัว มีที่ดินอยู่แล้ว เป็นต้น ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 8.80 วางแผนที่จะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร ซึ่งอาชีพที่ต้องการเปลี่ยนส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย โดยให้เหตุผลว่าต้องการมีอาชีพเสริม และครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 4.00 ไม่มีความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ

ครัวเรือนเกษตรกรมีแนวคิดเกี่ยวกับประเภทผลผลิตยางพาราที่ต้องการผลิต โดยร้อยละ 47.20 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดต้องการผลิตน้ำยางสด เพราะมีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน ราคาผลผลิตดี ขายได้ทุกวัน และมีตลาดรองรับที่แน่นอน รองลงมา คือ ยางแผ่นดิบ ร้อยละ 34.40 เพราะราคาผลผลิตดี และยางก้อนถ้วย ร้อยละ 18.40 เพราะขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน และราคาผลผลิตดี ทั้งนี้ ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.46 พอใจในผลผลิตยางพาราที่จำหน่าย โดยราคายางพาราที่ครัวเรือนเกษตรกรต้องการ คือ ยางแผ่นดิบเฉลี่ย 69.33 บาทต่อกิโลกรัม น้ำยางสดเฉลี่ย 60.71 บาทต่อกิโลกรัม และยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 31.64 บาทต่อกิโลกรัม และมีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 40.54 ไม่พอใจในผลผลิตยางพาราที่จำหน่าย

2) ภาวะการผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา (ตารางที่ 5-1)

(1) น้ำยางสด

สภาพการผลิตยางพารา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM600 เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51C เฉลี่ย 26.00 ไร่ต่อครัวเรือน และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีเนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวน้อยที่สุด 8.40 ไร่ต่อครัวเรือน โดยมีระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ 3x7 เมตร กลุ่มชุดดินที่มีจำนวนต้นยางพารามากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 50B เฉลี่ย 78 ต้นต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 60 มีจำนวนต้นยางพาราน้อยที่สุด 73 ต้นต่อไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเปิดหน้ายางพาราในช่วงเดือนพฤษภาคม และปิดหน้ายางพาราในช่วงเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดยางส่วนใหญ่เป็นการกรีดยาง 2 วัน เว้น 1 วัน กลุ่มชุดดินที่มีจำนวนวันกรีดยางในรอบปีมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B 151 วัน และกลุ่มชุดดินที่ 45C มีจำนวนวันกรีดยางในรอบปีน้อยที่สุด 136 วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

การแจกจ่ายผลผลิต พบว่า เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปขายที่จุดรับซื้อ ซึ่งกลุ่มชุดดินที่ 39B 51C และ 51D จำหน่ายผลผลิตที่จุดรับซื้อเพียงอย่างเดียว วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเอง กลุ่มชุดดินที่มีอัตราค่าขนส่งผลผลิตสูงที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 60 เฉลี่ย 1.44 บาทต่อกิโลกรัม และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีอัตราค่าขนส่งผลผลิตต่ำที่สุดเฉลี่ย 0.72 บาทต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มี

ระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายไกลที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 50B เฉลี่ย 3.25 กิโลเมตร และกลุ่มชุดดินที่ 51C มีระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายใกล้ที่สุดเฉลี่ย 0.65 กิโลเมตร

การใช้ปัจจัยในการผลิต พบว่า กลุ่มชุดดินที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D เฉลี่ย 58.07 กิโลกรัมต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 34B มีการใช้ปุ๋ยเคมีน้อยที่สุด 42.77 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ประเภทปุ๋ยชีวภาพชนิดเม็ดมีเพียงกลุ่มชุดดินที่ 6 เฉลี่ย 13.10 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 เฉลี่ย 0.29 ลิตรต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 34C มีการใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำน้อยที่สุด 0.04 ลิตรต่อไร่ การใช้ปูนแดงชนิดน้ำมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D เฉลี่ย 0.13 ลิตรต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีการใช้ปูนแดงชนิดน้ำน้อยที่สุด 0.02 ลิตรต่อไร่ สำหรับการใช้ปูนแดงชนิดเม็ดมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B และ 45C เฉลี่ย 0.14 กิโลกรัมต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีการใช้ปูนแดงชนิดเม็ดน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.03 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 60 เฉลี่ย 0.97 ลิตรต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 51C มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นน้อยที่สุด 0.15 ลิตรต่อไร่ ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มีการใช้แรงงานคนมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 เฉลี่ย 23.94 วันทำงานต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 60 การใช้แรงงานคนน้อยที่สุด 10.75 วันทำงานต่อไร่ และการใช้แรงงานเครื่องจักรมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 39B เฉลี่ย 0.81 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 50B มีการใช้แรงงานเครื่องจักรน้อยที่สุด 0.32 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต พบว่า กลุ่มชุดดินที่ 51D มีต้นทุนทั้งหมดมากที่สุดเฉลี่ย 8,891.58 บาทต่อไร่ แบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,404.38 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,487.20 บาทต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุดเฉลี่ย 8,076.13 บาทต่อไร่ แบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,971.55 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,104.58 บาทต่อไร่ กลุ่มชุดดินที่มีผลผลิตทางพารามากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34C เฉลี่ย 269.80 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 12,721.07 บาทต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 60 มีผลผลิตทางพาราน้อยที่สุดเฉลี่ย 198.24 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 47.15 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 9,347.02 บาทต่อไร่ การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน พบว่า กลุ่มชุดดินที่ 34B มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 10,418.93 6,364.46 และ 4,181.07 บาทต่อไร่ ตามลำดับ กลุ่มชุดดินที่ 6 มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดน้อยที่สุดเฉลี่ย 4,054.62 บาทต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 51D ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2,964.80 และ 477.60 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เท่ากับ 1.50 และกลุ่มชุดดินที่ 51D และกลุ่มชุดดินที่ 60 มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุดเท่ากับ 1.05 กลุ่มชุดดินที่มีต้นทุนต่อกิโลกรัมมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 51D เฉลี่ย 44.75 บาทต่อกิโลกรัม และกลุ่มชุดดินที่ 34B มีต้นทุนต่อกิโลกรัมน้อยที่สุดเฉลี่ย 31.54 บาทต่อกิโลกรัม

(2) ยางก้อนถ้วย

สภาพการผลิตยางพารา พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่ทำการผลิตโดยใช้ยางพาราพันธุ์ RRIM600 เนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 39B เฉลี่ย 16.00 ไร่ต่อครัวเรือน และกลุ่มชุดดินที่ 34C มีเนื้อที่เพาะปลูกและเนื้อที่เก็บเกี่ยวน้อยที่สุด 5.75 ไร่ต่อครัวเรือน โดยมีระยะการปลูกส่วนใหญ่ คือ 3x7 เมตร กลุ่มชุดดินที่มีจำนวนต้นยางพารามากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B 34C และ 45C เฉลี่ย 76 ต้นต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 50B มีจำนวนต้นยางพาราน้อยที่สุด 64 ต้นต่อไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเปิดหน้ายางพาราในช่วงเดือนพฤษภาคม และปิดหน้ายางพาราในช่วงเดือนมีนาคม ลักษณะการกรีดยางส่วนใหญ่เป็นการกรีดยาง 2 วัน เว้น 1 วัน กลุ่มชุดดินที่มีจำนวนวันกรีดยางในรอบปีมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 39B 156 วัน และกลุ่มชุดดินที่ 34B มีจำนวนวันกรีดยางในรอบปีน้อยที่สุด 138 วัน แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต คือ น้ำฝนเพียงอย่างเดียว

การแจกจ่ายผลผลิต พบว่า เกษตรกรแจกจ่ายผลผลิตโดยการจำหน่ายผลผลิตทั้งหมด วิธีการจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายแบบอิสระ โดยมีพ่อค้าในท้องถิ่นเป็นผู้รับซื้อผลผลิต สถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรนำไปขายที่จุดรับซื้อ มีเพียงกลุ่มชุดดินที่ 34B ที่จำหน่ายผลผลิตที่สวนเพียงอย่างเดียว วิธีการขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่เกษตรกรขนส่งผลผลิตเอง มีเพียงกลุ่มชุดดินที่ 34B ที่ผู้ซื้อขนส่งเองทั้งหมด กลุ่มชุดดินที่มีอัตราค่าขนส่งผลผลิตสูงที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34C เฉลี่ย 1.03 บาทต่อกิโลกรัม และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีอัตราค่าขนส่งผลผลิตต่ำที่สุดเฉลี่ย 0.28 บาทต่อกิโลกรัม ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มีระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายไกลที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 45C เฉลี่ย 5.44 กิโลเมตร และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีระยะทางการขนส่งผลผลิตไปถึงสถานที่ขายใกล้ที่สุด เฉลี่ย 2.90 กิโลเมตร

การใช้ปัจจัยในการผลิต พบว่า กลุ่มชุดดินที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เฉลี่ย 64.66 กิโลกรัมต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีการใช้ปุ๋ยเคมีน้อยที่สุดเฉลี่ย 48.07 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้สารป้องกันและปราบวัชพืชชนิดน้ำมีเพียงกลุ่มชุดดินที่ 6 เฉลี่ย 0.08 ลิตรต่อไร่ การใช้ปูนแดงชนิดน้ำมากที่สุดคือ กลุ่มชุดดินที่ 45C เฉลี่ย 0.11 ลิตรต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 34B มีการใช้ปูนแดงชนิดน้ำน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.07 ลิตรต่อไร่ สำหรับการใส่ปูนแดงชนิดเม็ดมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เฉลี่ย 0.13 กิโลกรัมต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 45C มีการใช้ปูนแดงชนิดเม็ดน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.02 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เฉลี่ย 1.00 ลิตรต่อไร่และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.13 ลิตรต่อไร่ ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มีการใช้แรงงานคนมากที่สุดคือ กลุ่มชุดดินที่ 50B เฉลี่ย 14.86 วันทำงานต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 39B การใช้แรงงานคนน้อยที่สุดเฉลี่ย 9.74 วันทำงานต่อไร่ และการใช้แรงงานเครื่องจักรมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เฉลี่ย 0.93 ชั่วโมงทำงานต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีการใช้แรงงานเครื่องจักรน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.43 ชั่วโมงทำงานต่อไร่

ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต พบว่า กลุ่มชุดดินที่ 34B มีต้นทุนทั้งหมดมากที่สุดเฉลี่ย 8,623.07 บาทต่อไร่ แบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6,607.99 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,015.08 บาทต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 39B มีต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุดเฉลี่ย 7,650.20 บาทต่อไร่ แบ่งออกเป็น ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 5,389.67 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 2,260.53 บาทต่อไร่ กลุ่มชุดดินที่มีผลผลิตยางพารามากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B เฉลี่ย 432.67 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 10,297.55 บาทต่อไร่ และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีผลผลิตยางพาราน้อยที่สุดเฉลี่ย 340.15 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 23.80 บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 8,095.57 บาทต่อไร่ การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน พบว่า กลุ่มชุดดินที่ 34B มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 8,063.41 3,689.56 และ 1,674.48 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสดเฉลี่ย ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปรเฉลี่ย และผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3,790.60 2,436.85 และ 180.21 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มชุดดินที่มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 34B และ 34C เท่ากับ 1.19 และกลุ่มชุดดินที่ 6 มีอัตราส่วนรายได้ต่อต้นทุนทั้งหมดน้อยที่สุดเท่ากับ 1.02 กลุ่มชุดดินที่มีต้นทุนต่อกิโลกรัมมากที่สุด คือ กลุ่มชุดดินที่ 6 เฉลี่ย 23.27 บาทต่อกิโลกรัม และกลุ่มชุดดินที่ 34B มีต้นทุนต่อกิโลกรัมน้อยที่สุดเฉลี่ย 19.93 บาทต่อกิโลกรัม

ตารางที่ 5-1: ผลผลิต ราคา มูลค่า ต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิตยางพารา ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

ประเภท ผลผลิต	กลุ่มชุด ดินที่	ผลผลิต กก./ไร่	ราคา บาท/กก.	มูลค่า บาท/ไร่	ต้นทุน (บาท/ไร่)			ผลตอบแทนเหนือต้นทุน (บาท/ไร่)			ต้นทุนเฉลี่ย ต่อไร่ (บาท/กก.)	อัตราส่วนรายได้ ต่อต้นทุน ทั้งหมด
					คงที่	ผันแปร	ทั้งหมด	เงินสด	ผันแปร	ทั้งหมด		
น้ำยางสด	6	204.60	47.15	9,646.89	2,047.60	6,604.91	8,652.51	4,054.62	3,041.98	994.38	42.29	1.11
	34B	267.80	47.15	12,626.77	2,183.39	6,262.31	8,445.70	10,418.93	6,364.46	4,181.07	31.54	1.50
	34C	269.80	47.15	12,721.07	2,082.54	6,706.25	8,788.79	8,419.77	6,014.82	3,932.28	32.58	1.45
	39B	202.97	47.15	9,570.04	2,104.58	5,971.55	8,076.13	5,636.49	3,598.49	1,493.91	39.79	1.18
	45C	213.21	47.15	10,052.85	2,313.83	6,575.63	8,889.46	6,303.32	3,477.22	1,163.39	41.69	1.13
	50B	219.63	47.15	10,355.55	2,464.57	6,262.67	8,727.24	5,305.22	4,092.88	1,628.31	39.74	1.19
	51C	199.11	47.15	9,388.04	2,419.75	6,344.61	8,764.36	5,028.53	3,043.43	623.68	44.02	1.07
	51D	198.71	47.15	9,369.18	2,487.20	6,404.38	8,891.58	5,236.97	2,964.80	477.60	44.75	1.05
	60	198.24	47.15	9,347.02	2,502.91	6,363.83	8,866.74	5,555.44	2,983.19	480.28	44.73	1.05
ยางก้อนถ้วย	6	340.15	23.80	8,095.57	2,256.64	5,658.72	7,915.36	3,790.60	2,436.85	180.21	23.27	1.02
	34B	432.67	23.80	10,297.55	2,015.08	6,607.99	8,623.07	8,063.41	3,689.56	1,674.48	19.93	1.19
	34C	409.78	23.80	9,752.76	2,096.47	6,088.48	8,184.95	6,545.02	3,664.28	1,567.81	19.97	1.19
	39B	374.00	23.80	8,901.20	2,260.53	5,389.67	7,650.20	4,154.01	3,511.53	1,251.00	20.46	1.16
	45C	366.11	23.80	8,713.42	2,301.83	6,167.62	8,469.45	3,816.92	2,545.80	243.97	23.13	1.03
	50B	376.06	23.80	8,950.23	2,606.11	5,668.75	8,274.86	5,250.90	3,281.48	675.37	22.00	1.08

ที่มา: จากการคำนวณ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจข้อมูล และวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ปลูกพืชเศรษฐกิจยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 52.80 ทั้งนี้ การศึกษาอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเกษตร หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปสู่เกษตรกรอย่างเต็มรูปแบบ รัฐควรส่งเสริมความรู้เพิ่มเติม หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกร โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านการเกษตร และเพิ่มมาตรการจูงใจในการหาความรู้ของเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพของตนเอง และส่งต่อความรู้หรือประสบการณ์ไปยังเกษตรกรรุ่นต่อไปในอนาคต

2) เกษตรกรส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับโรคพืชระบาด ราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตราคาสูง รัฐควรเข้ามาช่วยเหลือ แก้ปัญหาอย่างจริงจังถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะส่งผลต่อปริมาณผลผลิตยางพารา และต้นทุนการผลิต หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับยางพารา เช่น

2.1) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยให้สามารถจัดการดินและปุ๋ยสำหรับยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน เกษตรกรจึงควรทำการวิเคราะห์ดินก่อนปลูกยางพาราหรือทำการวิเคราะห์ดินทุก ๆ 3 ถึง 5 ปี หลังปลูก เพื่อประเมินระดับความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2.2) การบริหารจัดการแรงงานทำสวนยางพารา เพื่อพัฒนาฝีมือของแรงงาน และช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดการสวนยางพารา และการกรีดยางพาราที่ถูกต้องวิธี

2.3) ปัญหาโรคระบาด ได้แก่ โรคใบร่วง โรคใบจุด ทำให้ผลผลิตที่ได้รับมีปริมาณต่ำกว่าปกติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีการรับมือกับโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.4) การแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดยางพาราผ่านสื่อที่เหมาะสมด้วยการสื่อสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นต้น

3) ปัญหาหลักทางด้านการผลิตของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราทุกครัวเรือน คือ เรื่องราคาของปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงมากในปัจจุบัน ถ้าเปรียบเทียบกับเมื่อประมาณ 3 - 4 ปี ที่ผ่านมา ราคากระสอบละ 500 - 600 บาท ปัจจุบันมีราคาสูงถึง 1,100 - 1,200 บาท เพิ่มขึ้น 100% หรือมากกว่า ทำให้ต้นทุนในการผลิตของเกษตรกรสูง ส่งผลต่อรายได้ที่ลดลง และพบว่าเกษตรกรบางรายใส่ปุ๋ยตามจำนวนเงินที่พอจะซื้อหาได้ ไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของพืช ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะในสวนยางพาราใหม่ที่ยังไม่ได้เปิดกรีด ซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรบางรายหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพน้ำแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ถ้าผลผลิตของเกษตรกรกลุ่มนี้ได้ผลผลิตดีเทียบเท่ากับเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยเคมี ก็น่าที่จะทำแปลงสาธิตในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการปลูกยางพาราเพื่อเป็นแนวทางหรือทางเลือกแก่เกษตรกรที่ปลูกยางพาราและพืชอื่น ๆ ในการลดหรือเลิกใช้ปุ๋ยเคมี

4) จากแนวความคิดของเกษตรกรที่ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงการปลูกยางพาราในปัจจุบัน ดังนั้น รัฐควรเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาด้านการผลิตยางพาราให้มีคุณภาพ ทั้งด้านปริมาณผลผลิตต่อไร่ และคุณภาพของยางพารา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับยางพาราในตลาดโลก

5) จากสถานการณ์โลก ทั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เริ่มลดลง ตลอดจนการเกิดปัญหาสงครามรัสเซีย - ยูเครน ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเสถียรภาพการผลิตและราคายางพารา รัฐบาลควรมีมาตรการรองรับในแต่ละสถานการณ์ที่ชัดเจน ในการเข้าไปดูแลและแก้ปัญหา ยางพาราอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นทาง (เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา) ถึงปลายทาง (การส่งออกยางพารา) เช่น

5.1) นโยบายเกี่ยวกับราคา คือ การประกันราคายางพารา แต่ต้องกำหนดระยะเวลาประกันที่ชัดเจน จากนั้นปล่อยให้เป็นไปตามกลไกตลาด

5.2) นโยบายที่ไม่ใช่ราคา คือ การช่วยเหลือปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย พันธุ์ยาง เป็นต้น เพื่อลดต้นทุนการผลิต

6) ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพาราในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อร่วมกันจำหน่ายและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งทำให้สามารถสร้างอำนาจการต่อรองกับผู้ซื้อผลผลิต และผู้ขายปัจจัยการผลิต เพื่อลดผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของราคายาง

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎี เจริญฐานนท์. 2557. **โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ: การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์**. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์. 2565. **อัตราดอกเบี้ยเงินกู้**. แหล่งที่มา: https://www.baac.or.th/th/content-rate.php?content_group_sub=2, 14 มกราคม 2565.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. 2557. **คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร**. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร. 2565. **ยางพารา**. แหล่งที่มา: <https://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/index.php>, 10 พฤษภาคม 2565.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2564. **สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2565**. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2565. **ข้อมูลการผลิตยางพารา**. แหล่งที่มา: <http://misapp.oae.go.th/product>, 10 พฤษภาคม 2565.
- _____. 2565. **สถิติการส่งออก**. แหล่งที่มา: <http://impexp.oae.go.th/service/export.php>, 10 พฤษภาคม 2565.
- _____. 2565. **สถิติการนำเข้า**. แหล่งที่มา: <http://impexp.oae.go.th/service/import.php>, 10 พฤษภาคม 2565.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายละเอียดสถานที่สำรวจข้อมูลยางพารา

ตารางภาคผนวกที่ ก1: พื้นที่สำรวจข้อมูลยางพารา จำแนกตามประเภทผลผลิต
ปีการผลิต 2564/65

กลุ่มชุดดิน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
น้ำยางสด			
6	น้ำรอบ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
34B	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
34C	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
39B	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
45C	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
50B	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
	บางงอน	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
51C	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
51D	สมอทอง	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
60	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
	บางงอน	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
ยางก้อนถ้วย			
6	น้ำรอบ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
34B	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
34C	บางมะเดื่อ	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
	บ้านเสด็จ	เคียนซา	สุราษฎร์ธานี
39B	บางงอน	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี
45C	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
50B	ตะกุกใต้	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี
	บางงอน	พุนพิน	สุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข
แรงงานคน และแรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา

ตารางภาคผนวกที่ ข1: การใช้แรงงานคนในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่														
	6			34B			34C			39B			45C		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.06	0.78	0.84	0.08	-	0.08	0.11	0.02	0.13	0.08	0.03	0.11	0.13	0.03	0.16
ใส่ปุ๋ย	0.06	0.45	0.51	0.08	-	0.08	0.11	0.02	0.13	0.05	0.03	0.08	0.13	0.03	0.16
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.06	0.37	0.43	0.08	-	0.08	0.11	0.02	0.13	0.05	0.03	0.08	0.13	0.03	0.16
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์	-	0.08	0.08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ฉีดพ่นสารป้องกัน และปราบวัชพืช	-	0.33	0.33	-	-	-	-	-	-	0.03	-	0.03	-	-	-
เก็บเกี่ยว	5.01	18.09	23.10	12.45	-	12.45	9.85	6.62	16.47	6.67	11.35	18.02	11.00	2.91	13.91
กรีดยาง	3.33	9.88	13.21	8.12	-	8.12	5.72	4.77	10.49	3.78	8.51	12.29	6.83	2.34	9.17
เก็บน้ำยาง	1.67	8.21	9.88	4.31	-	4.31	4.08	1.84	5.92	2.84	2.84	5.68	4.14	0.55	4.69
ทาลายยาง	0.01	-	0.01	0.02	-	0.02	0.05	0.01	0.06	0.05	-	0.05	0.03	0.02	0.05
รวม	5.07	18.87	23.94	12.53	-	12.53	9.96	6.64	16.60	6.75	11.38	18.13	11.13	2.94	14.07

Σ

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข1: (ต่อ)

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่											
	50B			51C			51D			60		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.05	0.10	0.15	0.08	0.16	0.24	0.11	-	0.11	0.14	-	0.14
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.05	0.10	0.15	0.07	0.16	0.23	0.11	-	0.11	0.14	-	0.14
ฉีดพ่นสารป้องกันและปราบวัชพืช	-	-	-	0.01	-	0.01	-	-	-	-	-	-
เก็บเกี่ยว	7.49	9.33	16.82	6.15	5.07	11.22	9.65	1.69	11.34	6.37	4.24	10.61
กรีดยาง	5.11	4.98	10.09	4.11	3.50	7.61	5.65	1.41	7.06	3.71	2.12	5.83
เก็บน้ำยาง	2.37	4.12	6.49	2.02	1.48	3.50	3.95	0.28	4.23	2.65	2.12	4.77
ทาทน้ายาง	0.01	0.23	0.24	0.02	0.09	0.11	0.05	-	0.05	0.01	-	0.01
รวม	7.54	9.43	16.97	6.23	5.23	11.46	9.76	1.69	11.45	6.51	4.24	10.75

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข2: การใช้แรงงานคนในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: วันทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่																	
	6			34B			34C			39B			45C			50B		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.06	0.05	0.11	0.09	-	0.09	0.08	0.04	0.12	0.08	0.03	0.11	0.05	0.06	0.11	0.03	0.05	0.08
ใส่ปุ๋ยเคมี	0.06	0.05	0.11	0.09	-	0.09	0.08	0.04	0.12	0.08	0.03	0.11	0.05	0.06	0.11	0.03	0.05	0.08
เก็บเกี่ยว	6.53	5.50	12.03	11.03	-	11.03	11.56	1.74	13.30	2.85	6.78	9.63	4.51	5.86	10.37	9.90	4.88	14.78
กรีดยาง	6.00	5.06	11.06	9.80	-	9.80	10.65	1.52	12.17	2.63	6.31	8.94	4.19	5.42	9.61	9.00	4.42	13.42
เก็บยางก้อน	0.48	0.44	0.92	1.13	-	1.13	0.87	0.22	1.09	0.22	0.45	0.67	0.30	0.39	0.69	0.87	0.46	1.33
ทาหน้ายาง	0.05	-	0.05	0.10	-	0.10	0.04	-	0.04	-	0.02	0.02	0.02	0.05	0.07	0.03	-	0.03
รวม	6.59	5.55	12.14	11.12	-	11.12	11.64	1.78	13.42	2.93	6.81	9.74	4.56	5.92	10.48	9.93	4.93	14.86

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข3: การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่														
	6			34B			34C			39B			45C		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.29	0.19	0.48	0.36	0.22	0.58	0.48	0.20	0.68	0.65	0.16	0.81	0.38	0.21	0.59
ใส่ปุ๋ยเคมี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.03	-	0.03
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.29	0.19	0.48	0.31	0.21	0.52	0.44	0.20	0.64	0.49	0.16	0.65	0.35	0.21	0.56
ฉีดพ่นสารป้องกัน และปราบวัชพืช	-	-	-	0.05	-	0.05	0.04	-	0.04	0.16	-	0.16	-	-	-
ทำแนวกันไฟ	-	-	-	-	0.01	0.01	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	0.29	0.19	0.48	0.36	0.22	0.58	0.48	0.20	0.68	0.65	0.16	0.81	0.38	0.21	0.59

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข3: (ต่อ)

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่											
	50B			51C			51D			60		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.32	-	0.32	0.19	0.46	0.65	0.13	0.24	0.37	0.79	-	0.79
กำจัดวัชพืช (ตัด	0.32	-	0.32	0.14	0.43	0.57	0.13	0.19	0.32	0.79	-	0.79
ฉีดพ่นสารป้องกัน	-	-	-	0.05	0.03	0.08	-	0.05	0.05	-	-	-
และปราบวัชพืช												
รวม	0.32	-	0.32	0.19	0.46	0.65	0.13	0.24	0.37	0.79	-	0.79

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางภาคผนวกที่ ข4: การใช้แรงงานเครื่องจักรในการผลิตยางพารา (ยางก้อนถ้วย) ตามกลุ่มชุดดิน ปีการผลิต 2564/65

หน่วย: ชั่วโมงทำงานต่อไร่

รายการ	กลุ่มชุดดินที่																	
	6			34B			34C			39B			45C			50B		
	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม	ตนเอง	จ้าง	รวม
ดูแลรักษา	0.52	0.35	0.87	0.93	-	0.93	0.52	0.35	0.87	0.08	0.35	0.43	0.29	0.61	0.90	0.35	0.21	0.56
กำจัดวัชพืช (ตัดหญ้า)	0.49	0.35	0.84	0.93	-	0.93	0.52	0.35	0.87	0.08	0.35	0.43	0.29	0.61	0.90	0.35	0.21	0.50
ฉีดพ่นสารป้องกัน และปราบวัชพืช	0.03	-	0.03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	0.52	0.35	0.87	0.93	-	0.93	0.52	0.35	0.87	0.08	0.35	0.43	0.29	0.61	0.90	0.35	0.21	0.56

ที่มา: จากการสำรวจ (2565) กลุ่มเศรษฐกิจที่ดินทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ภาคผนวก ค
การประชุมเตรียมความพร้อม และการเก็บข้อมูลภาคสนาม

รูปภาพที่ ค1 ประชุมวางแผนการดำเนินงาน

รูปภาพที่ ค2 ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย

รูปภาพที่ ค3 ประชุมหารือการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปภาพที่ ค4 กิจกรรมการจำหน่ายผลผลิตยางพารา (น้ำยางสด) ของเกษตรกร ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปภาพที่ ค5 การสัมภาษณ์เกษตรกรที่ผลิตพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรมพัฒนาที่ดิน

Land Development Department

2003/61 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

www.lds.go.th Callcenter 1760